

PRAKTYKOWANIE PARTNERSTWA W EKONOMII SPOŁECZNEJ

Merytoryka i dobre relacje, czyli o Pomorskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej

DOBRE PRAKTYKI
W ZAKRESIE KOORDYNACJI
EKONOMII SPOŁECZNEJ

Warszawa 2020

Opracowanie i tekst: Magdalena Okraska
Redakcja serii: Agnieszka Deja

Tytuł serii: **Dobre praktyki w zakresie koordynacji ekonomii społecznej**

Korekta, skład: *Grafpol* Agnieszka Blicharz-Krupińska
ul. Żmudzka 21, 51-354 Wrocław
www.argrafpol.pl

Wydawca:
Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych
ul. Kopernika 30 p. 415, 00-336 Warszawa
biuro@ozrss.pl, www.ozrss.pl

Warszawa, luty 2020
Nakład: 200 egz.
Druk: *Grafpol* Agnieszka Blicharz-Krupińska

ISBN:

seria	978-83-950293-0-1
druk	978-83-953538-7-1
pdf	978-83-953538-8-8
epub	978-83-953538-9-5
mobi	978-83-956976-0-9

Publikacja bezpłatna.

Ten utwór jest dostępny na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe](#). Autorskie prawa majątkowe do utworu posiada Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych posiada licencję niewyłączną na korzystanie z tego utworu na potrzeby własne bądź określonych podmiotów nieodpłatnie.

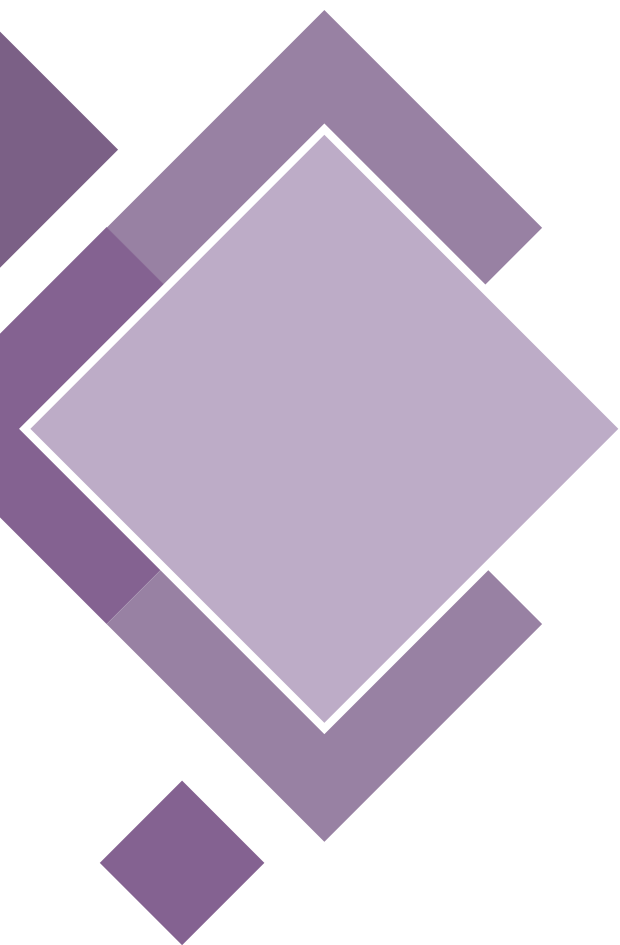
Publikację przygotowano w ramach projektu „Spójna integracja regionalna ekonomii społecznej” realizowanego w partnerstwie z Fundacją Idea Rozwoju i Stowarzyszeniem Trenerów Organizacji Pozarządowych. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Publikację wydrukowano na papierze wyprodukowanym w 100% z makulatury w technologii przyjaznej dla środowiska naturalnego.

Spis treści

Czego dotyczy dobra praktyka	5
Kontekst	5
Opis rozwiązania	11
Kilka słów o Pomorskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej	11
Cel działania i funkcja Komitetu	14
Jak oni to robią?	16
Czynniki sukcesu	17
Problemy i ryzyka	22
Narzędzia, techniki i metody	24
Etapy prac – jak to działa?	30
Metody pracy	33
Efekty i rezultaty	33
Na co warto zwrócić uwagę – odpowiedzi dla innych komitetów rozwoju ekonomii społecznej	35
ZAŁĄCZNIKI	37
Załącznik nr 1. Uchwała dotycząca powołania Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej	37
Załącznik nr 2. Regulamin prac Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej	41
Załącznik nr 3. Przykładowy protokół z posiedzenia Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej	47
Załącznik nr 4. Przykładowy protokół z posiedzenia Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej	51

Czego dotyczy dobra praktyka

Kontekst

Czytelnicy broszury z całą pewnością wiedzą, czym jest ekonomia społeczna – w ramach codziennej pracy w Regionalnych Ośrodkach Polityki Społecznej przecież się nią zajmują. Zajmuje się nią także główny bohater naszego tekstu – Pomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej z Gdańska.

Warto jednak na początek wrócić do tego, czym jest ekonomia społeczna.

Ekonomia społeczna – po co nam to? Po co nam kolejne słowo, zlepek, wydawałoby się, wykluczających się nawzajem pojęć? Gospodarka rządzi się przecież swoimi prawami, które są bardzo konkretne i swoiste, społeczna tkanka zaś – swoimi, odrębnymi.

Potrzebujemy ekonomii społecznej – uzupełnia ona zarówno sektor publiczny, jak i sektor przedsiębiorczości prywatnej. Jej istnienie ma na celu pomoc w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. W jaki sposób? Poprzez danie do ręki wykluczonym osobom pewnych narzędzi, które przywrócą im wiarę we własną sprawczość, pomogą zbudować i utrzymać miejsca pracy oraz – tym samym – złagodzą napięcia społeczne. Ekonomia społeczna ma także w teorii pomóc w budowie społeczeństwa obywatelskiego. Bardziej „uczona” definicja, wskazana w przyjętym przez Radę Ministrów Krajowym Programie Ekonomii Społecznej¹, informuje nas, że:

¹ Uchwała nr 11 Rady Ministrów z dn. 31 stycznia 2019 r. Zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej”, http://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/download/files/EKONOMIA_SPOLECZNA/Aktualizacja_KPRES.pdf dostęp 15.09.2019.

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która przez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu.

Instytucje sektora ekonomii społecznej mogą przybierać różne formy i działać na bardzo różnych polach. Możemy wśród nich wymienić: spółdzielnie, w tym spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy, banki spółdzielcze, ubezpieczenia wzajemne, fundusze poręczeniowe, organizacje pozarządowe (m.in. stowarzyszenia, fundacje), spółki non profit (działające nie dla zysku). Podmioty te są szczególnie aktywne w takich obszarach, jak: usługi społeczne, w tym edukacyjne (prowadzą przedszkola, szkoły), zdrowotne, usługi opiekuńcze, ale także usługi cateringowe, prowadzą kawiarnie i restauracje, oferują usługi remontowe czy porządkowania zieleni.

Fundamentami ekonomii społecznej są:

- podmioty ekonomii społecznej (PES), w tym szczególnie te ze statusem przedsiębiorstwa społecznego (PS)
- podmioty reintegracyjne, które służą reintegracji zawodowej i społecznej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem (warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej).

Jak działają podmioty ekonomii społecznej? Prowadzą działalność gospodarczą bądź działalność odpłatną pożytku publicznego (tzw. działalność „po kosztach”), zatrudniają pracowników. Ich działanie jest oparte na ryzyku ekonomicznym, a zysk nie jest ich jedynym celem. Od typowych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą różnią się tym, że zysk nie jest dystrybuowany wśród ich członków czy pracowników (którzy otrzymują wynagrodzenie za swoją pracę zgodnie z obowiązującym prawem). W tym przypadku zysk przeznaczany jest na cele społeczne – np. reintegrację społeczno-zawodową członków i pracowników spółdzielni socjalnej, na realizację projektów społecznych przez organizację pozarządową, która wypracowała zysk w ramach swojej działalności gospodarczej.

Coraz częściej w gronie PES pojawiają się także **inicjatywy wzajemnościowe o charakterze nieformalnym**, np. kooperatywy. Najczęściej są to kooperatywy spożywcze (prowadzone w formule stowarzyszenia)

oparte na wspólnotowych zakupach i zaangażowaniu w tę działalność ich członków (poświęcanie czasu na organizowanie i prowadzenie działalności kooperatywy).

Przedsiębiorczość społeczna, jak dotąd, nie została zdefiniowana ustawowo. Kwestie w tym obszarze reguluje program rządowy „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023. Ekonomia solidarności społecznej” oraz „Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014– 2020”². Rozwój sektora ekonomii społecznej jest obecnie w dużej mierze finansowany ze środków UE (przede wszystkim dotacje na tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, usługi wsparcia, koordynacja rozwoju ES na poziomie regionalnym i krajowym).

Przedsiębiorstwo społeczne to specjalny status podmiotu ekonomii społecznej. Przedsiębiorstwo społeczne wyróżnia to, że:

- (1) prowadzi ono działalność gospodarczą / odpłatną pożytku publicznego lub działalność oświatową, kulturalną,
- (2) zatrudnia co najmniej 30% osób, które należą do minimum jednej z grup wykluczonych społecznie,
- (3) nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej wśród udziałowców, akcjonariuszy czy pracowników (zysk przeznaczany jest na wzmocnienie przedsiębiorstwa oraz na reintegrację zawodową i społeczną),
- (4) jest zarządzany na zasadach demokratycznych (współzarządzanie w ramach struktury własnościowej, np. w spółdzielni, akcjonariat lub partycypacja pracowników),
- (5) wysokość wynagrodzenia wszystkich pracowników jest ograniczona limitami,
- (6) zatrudnienie w nim oparte jest o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (ale bez osób prowadzących działalność gospodarczą) przy minimalnym zatrudnieniu trzech osób na minimum 0,25 etatu każda,
- (7) prowadzi wobec swoich pracowników, którzy tego wymagają, proces reintegracyjny polegający na zdobyciu lub odzyskaniu kwalifikacji zawodowych lub kompetencji kluczowych.

² „Wytyczne w zakresie przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 – 2020” – https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/77159/Wytyczne_wlaczienia_spoleczne_v5.doc

Chcąc przybliżyć Państwu ideę Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, wróciliśmy do określenia sfery, w której on działa.

Regionalne Komitety funkcjonują już w całej Polsce. Ich rolą jest przede wszystkim wspieranie Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej w zakresie zinstytucjonalizowanego i opartego na dialogu zarządzania rozwojem ekonomii społecznej na poziomie województwa. Kwestie Regionalnych Komitetów uregulowane są w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES). To w KPRES jest mowa o tworzeniu komitetów na poziomie województw i ich umocowaniu w regionalnych programach rozwoju ekonomii społecznej. Zgodnie z intencją zapisów w KPRES – Regionalne Komitety mają być ciałami wspierającymi samorządy województw:

„Zarząd województwa wspierany jest przez Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, który składa się w szczególności z przedstawicieli samorządu województwa i przedstawicieli samorządów lokalnych, a także przedstawicieli sektora ekonomii społecznej, nauki oraz biznesu”.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej został przyjęty w 2014 r. Miał stać się wyznacznikiem kierunków interwencji publicznej oraz przyczynić się do rozwoju ekonomii społecznej. Stworzone ramy oraz struktura miały zapewnić spójność realizacji działań oraz określić schematy planowanych przedsięwzięć.

W Programie rozwój ekonomii społecznej został oparty na trzech filarach:

- politycznym – związanym z tworzeniem dobrego klimatu dla ES po stronie administracji,
- społecznym – dotyczącym potencjału społecznego i aktywności,
- przedsiębiorczym – polegającym na wzmocnieniu pozycji przedsiębiorstw społecznych na rynku.

Zarządzanie całym Programem zostało powierzone Krajowemu Komitetowi Rozwoju Ekonomii Społecznej (KKRES), który określa kierunki interwencji. Do działań na poziomie kraju należą szczególnie te o charakterze legislacyjnym oraz organizacyjnym. Finansowane są one ze środków budżetowych. Zgodnie z założeniami Programu, KKRES powinien być głównym koordynatorem prac dotyczących Programu, a w jego skład wchodzi przedstawiciele resortów z kluczowych dla ekonomii społecznej obszarów, reprezentanci województw oraz przedstawiciele sektora. Wsparciem dla KKRES jest Krajowy Sekretariat Ekonomii Społecznej, którego funkcję, zgodnie z Regulaminem Komitetu, pełni Departament Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego w Ministerstwie Rodziny,

Pracy i Polityki Społecznej. Do jego zadań, zgodnie z KPRES, należy koordynowanie prac związanych z działaniami administracji publicznej w obszarze ekonomii społecznej, organizacja procesu akredytacji OWES, działania edukacyjne, promocyjne, a także wsparcie doradcze dla województw. Jak pisze Krystyna Górnicka w artykule pt. „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej jako dokument strategiczny. Założenia – treść – recepcja”, przyjęte ramy gwarantowały spójność realizowanych działań na wszystkich poziomach. Program ten, jako dokument strategiczny, miał za zadanie wpłynąć na działania polskiego sektora ekonomii społecznej, m.in. za pomocą silniejszego zaakcentowania roli regionów w rozwoju ES. W ramach Działania IV.2 związanego z koordynacją zaplanowano m.in. następujące zadania: włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju każdego województwa, realizacja i monitoring regionalnych programów rozwoju ekonomii społecznej, stworzenie Regionalnych Komitetów Rozwoju Ekonomii Społecznej z funkcją koordynacji działania województw w zakresie ekonomii społecznej oraz ustanowienie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (ROPS) jako odpowiedzialnego za koordynowanie działania władzy publicznej w zakresie realizacji regionalnego programu.

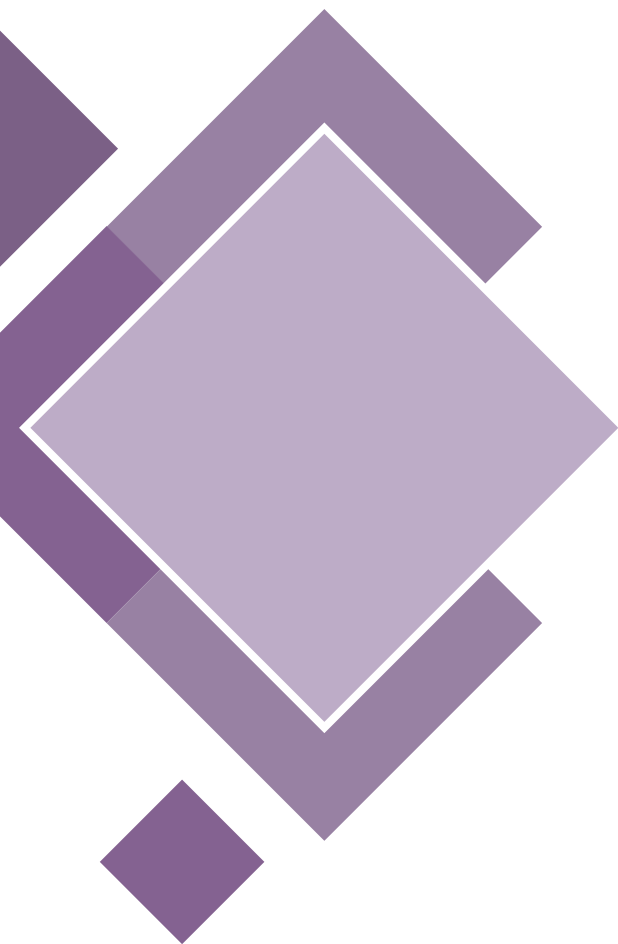
RKRES jest zatem partnerem dla Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (regionalnego koordynatora rozwoju ekonomii społecznej), ale także Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym, w ramach którego finansowane są działania (projekty) na rzecz wspierania rozwoju ekonomii społecznej w zakresie: tworzenia miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, funkcjonowania infrastruktury wsparcia (OWES) dla podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, koordynacji ES w regionie. W zakresie współpracy z IZ RPO Komitet powinien np. opiniować zakres preferowanych sfer rozwojowych (w ramach których miałyby być tworzone miejsca pracy/przedsiębiorstwa społeczne) oraz sposób ich premiowania w konkursach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

W niniejszej publikacji chcemy przybliżyć Państwu dobrą praktykę w zakresie działania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z województwa pomorskiego. O tym, co wyróżnia pomorski Komitet i co stanowi o tym, że może być on inspiracją dla innych, przeczytaj Państwo poniżej.

Jakie cechy ma ekonomia społeczna, jakie korzyści przynosi społecznościom, w których możemy się z nią zetknąć? Jest oparta na solidarności i osobistym zaangażowaniu w procesy aktywności obywatelskiej. Z zasady generuje miejsca pracy o wysokiej jakości, ulepsza poziom pracy, a zatem i poziom życia. Polega na odpowiedzialności społecznej, a jej rola w osiągnięciu spójności społecznej jest nie do przecenienia. Jest

demokratyczna i sprzyja rozwojowi demokracji. Dodatkowo odgrywa istotną rolę w rozwoju lokalnym.

Broszura, którą trzymają Państwo w rękach, służy jednak nie tyle opisowi jednego z ciał, które wspierają rozwój ekonomii społecznej w regionie, lecz opisowi tzw. **dobrej praktyki** – czyli tego, jak to dobrze działające ciało radzi sobie z wyzwaniami codziennej pracy w sektorze ekonomii społecznej.

Opis rozwiązania

Kilka słów o Pomorskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej

Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą Nr 710/382/14 Zarządu Województwa Pomorskiego w dniu 26 czerwca 2014 r. zakłada powołanie wojewódzkiego zespołu do spraw ekonomii społecznej. Zespół ten utworzono na podstawie Uchwały Nr 598/51/15 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie powołania Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Celem działania Pomorskiego Komitetu jest zapewnienie spójności działań w obszarze ekonomii społecznej na terenie województwa pomorskiego.

Przez rozmówców autorki broszury Pomorski Komitet określany jest jako: zdecydowanie dobry przykład, ale nie standard.

Na początek kilka informacji z Regulaminu Komitetu:

- 1) jego członkowie są przyporządkowywani do sektorów, których są reprezentantami – tj. administracja publiczna, ekonomia społeczna (np. przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych), nauka i biznes. Jak czytamy w uzasadnieniu Uchwały: Skład Komitetu został ustalony na podstawie zgłoszeń przedstawicieli instytucji związanych z działaniami na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, tj. Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, samorządów lokalnych,

pracodawców, przedstawiciele nauki. Zgłoszeń dokonano po wysłaniu zaproszeń przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej do aktywnych przedstawicieli sektora ekonomii społecznej, którzy brali udział zarówno w tworzeniu i realizacji „Planu działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie pomorskim na lata 2011-2013”, jak i w tworzeniu Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020.

2) zadania Komitetu ogniskują się wokół:

- wsparcia ROPS w Gdańsku w koordynacji polityki w zakresie ekonomii społecznej w województwie pomorskim (m.in. implementowanie instrumentów dla rozwoju ES, PS w lokalnych dokumentach strategicznych, wypracowywanie nowych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju ES w województwie),
- zadań operacyjnych związanych z realizacją polityki rozwoju ekonomii społecznej (m.in. współpraca w zakresie organizacji i wdrażania przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020, monitorowanie i upowszechnianie pomorskich dobrych praktyk w obszarze ekonomii społecznej, konsultowanie dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju ekonomii społecznej, udział w opracowywaniu dokumentów strategicznych i wdrożeniowych w zakresie rozwoju ekonomii społecznej).

Jak informuje Martyna Bomba z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Gdańsku, Komitet zaangażowany jest w tworzenie Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej. Dodatkowo Komitet bierze udział w konsultacjach i wypracowuje stanowiska dotyczące programów, strategii i planów ogólnopolskich.

W przypadku opisywanego Komitetu najistotniejsze wydaje się **propozowanie nowych rozwiązań**. To właśnie odświeżeniem spojrzenia na ekonomię społeczną w regionie i wypracowaniem nowych, skutecznych, czasem nawet, jak nazywają je członkowie, kontrowersyjnych rozwiązań, zajmuje się głównie Pomorski Komitet.

Obecnie Komitet liczy 21 członków, ale zdarzało się, że było to ponad trzydzieści osób. Regulamin nie przewiduje ograniczeń co do ich liczby.

Mówi Maciej Kisała, członek Komitetu, wieloletni pracownik ROPS (do 2018 r.), określane przez współpracowników jako prawdziwy polityk społeczny z wizją:

Istotny jest skład Komitetu, bo on reprezentuje część urzędników, część praktyków – są to przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, ale i klasycznego biznesu. Teraz na liście członków Komitetu jest 21 osób, ale szczególnie istotna bywa obecność przedstawicieli biznesu. Ich obecność ma bezpośrednie przełożenie na to, że działania związane z biznesowym aspektem ekonomii społecznej możemy mieć przetestowane i możemy je rekomendować do wdrażania.

Obecnie na liście członków Komitetu (powołanych Uchwałą Nr 849/70/19 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 20 sierpnia 2019 roku) znajduje się troje przedstawicieli sektora biznesu. Jak wspomina Maciej Kisała, ich rola i ogólny obraz są istotne w pracach tego ciała:

Z członków Komitetu część osób reprezentuje podmioty z obszaru ekonomii solidarnej, aktywizacyjne, animacyjne, a inna część z kolei mówi, że podmioty ekonomii społecznej powinny działać jak przedsiębiorstwa, być przedsięwzięciem biznesowym o wysokiej jakości. Musi być zrozumienie biznesu, ale w tej kolejności, że najpierw jest jakość, sprzedawalność, a potem jest wartość społeczna. Doszliśmy w tej chwili do takiego momentu, kiedy te dwa podejścia są obok siebie i zaczynają się przenikać.

W skład Komitetu, w świetle Uchwały w sprawie jego powołania, wchodzi dodatkowo:

- nie więcej niż troje przedstawicieli Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej UMWP,
- jeden przedstawiciel Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego UMWP,
- jeden przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Wybór i mianowanie tych osób pozostawiono w gestii dyrektorów tych instytucji czy odpowiednich departamentów.

W skład Komitetu wchodzi także po jednym przedstawicielu Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej funkcjonujących na terenie województwa pomorskiego. Z założenia w skład Komitetu mają obowiązkowo wchodzić przedstawiciele wszystkich działających obecnie akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej z województwa:

- OWES w Debrznie,
- OWES w subregionie słupskim,
- OWES Dobra Robota w Gdańsku,
- Nadwiślańskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu.

Cel działania i funkcja Komitetu

Czym zajmuje się Komitet? Przede wszystkim – **pełni funkcję doradczą-opiniującą** dla Zarządu Województwa Pomorskiego. Charakter tej funkcji jest STRATEGICZNY. Komitet planuje, opiniuje, rekomenduje działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej na terenie województwa.

Tak o Komitecie mówi jedna z jego członkiń – Karolina Krzemińska ze Spółdzielni Socjalnej 100%:

ROPS jest sekretariatem Komitetu. Komitet jest ciałem doradczym marszałka i wydaje różnorakie opinie, rekomendacje, co będzie teraz bardzo ważne przy konstruowaniu nowego Regionalnego Programu Operacyjnego [dotyczącego kolejnej perspektywy finansowej UE – 2021-2027] i przede wszystkim strategii rozwoju województwa. Ta dyskusja nie będzie się toczyć nigdzie indziej, najważniejszy głos będzie tutaj: gdzie co usytuować, w jakim zakresie, w co inwestujemy w obszarze ekonomii społecznej? Czy inwestujemy w podmioty reintegracji, czy może i w przedsiębiorczość społeczną, i w podmioty reintegracji? Czy dalej wspieramy CIS-y, czy może zakłady aktywności zawodowej? To wszystko będzie wychodzić z Komitetu, bo tutaj się to ogniskuje, oczywiście przy otwartej dyskusji społecznej.

(...) Członkowie Komitetu reprezentują wszystkie środowiska związane z ekonomią społeczną, przedsiębiorczością społeczną w województwie, nie ma tu niezagospodarowanego obszaru. Są tu przedstawiciele z obszaru całego województwa – i biznesu, i przedsiębiorstw społecznych, i podmiotów reintegracyjnych, wszyscy. Gdyby znalazła się osoba, która nie jest reprezentowana – na pewno miejsce w komitecie ma.

Dalsze podpunkty Regulaminu informują, że:

- Komitet jest otwarty na współpracę z innymi podmiotami działającymi na tym samym polu,

Zadania Komitetu:

WSPIERAJĄCE	1. Prowadzenie repozytorium wiedzy, wyników badań, narzędzi badawczych i raportów	2. Implementacja instrumentów dla rozwoju ekonomii społecznej, PES-ów w lokalnych dokumentach strategicznych	3. Lobbowanie na rzecz korzystnych rozwiązań prawnych na rzecz sektora ekonomii społecznej	4. Wypracowywanie nowych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej w województwie	5. Współpraca z ROPS w zakresie promocji ekonomii społecznej w regionie, proponowanie nowych rozwiązań	
OPERACYJNE	1. Współpraca w zakresie organizacji i wdrażania przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020	2. Współpraca z innymi organizacjami z obszaru ekonomii społecznej, pomocy społecznej, przedsiębiorczości, sieciowanie	3. Współpraca w zakresie planowania i wdrażania inicjatyw edukacyjnych dotyczących ekonomii społecznej	4. Monitorowanie i upowszechnianie pomorskich dobrych praktyk	5. Konsultowanie dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju ekonomii społecznej	6. Udział w opracowaniu dokumentów strategicznych i wdrożeniowych z tego obszaru

- w celu realizacji zadań tworzy się GRUPY ROBOCZE,

- Członkowie Komitetu pełnią swoje funkcje społecznie, za pracę w jego ramach nie przysługuje wynagrodzenie ani zwrot kosztów dojazdu,
- spotkania Komitetu odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku, zwołuje je przewodniczący Komitetu (w praktyce pomorski Komitet spotyka się częściej, jego członkowie są ze sobą w stałym kontakcie, a najczęściej spotykają się grupy robocze),

- uchwały, stanowiska, opinie mogą być podejmowane i wydawane **w trybie obiegowym** za pośrednictwem poczty elektronicznej (co usprawnia i przyspiesza proces decyzyjny pomiędzy posiedzeniami). Członkowie otrzymują projekt uchwały i niezwłocznie powinni zapoznać się z jego treścią oraz w wyznaczonym terminie udzielić odpowiedzi. W przypadku braku odpowiedzi lub przesłania jej po terminie uznaje się, że członek głosował „za” przyjęciem uchwały,
- obsługę merytoryczną i organizacyjno-biurową Komitetu zapewnia ROPS w Gdańsku, który:
 - a) organizuje spotkania Komitetu,
 - b) wysyła powiadomienia o spotkaniach,
 - c) sporządza z nich protokół,
 - d) przygotowuje sprawozdania roczne z działań Komitetu.

Jak oni to robią?

Gdy czekam w sali herbowej Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku na rozpoczęcie posiedzenia Komitetu, w oczy rzuca mi się nie tylko uroczysty i strojny, choć nieco już sfatygowany wystrój pomieszczenia, ale także panująca pomiędzy schodzącymi się na obrady członkami Komitetu atmosfera.

Widać, że wchodzące do sali osoby są zżyte, znają się nie od dziś i witają z entuzjazmem, wymieniając się opowieściami o wakacjach (spotkanie odbywa się w pierwszej połowie września). Niemal wszyscy uczestnicy spotkania są na „ty”, widać też, że cieszą się na swój widok. Pomiędzy historiami z wakacji pojawiają się, jeszcze nieformalne, bo przed oficjalnym rozpoczęciem spotkania, rozmowy o sytuacji OWES-ów, podmiotach reintegracji czy na inne gorące tematy z pola działania poszczególnych osób. Widać, że członkowie Komitetu żyją swoją pracą i działalnością społeczną.

Gdy rozpoczyna się spotkanie, także nie błędnie wrażenie profesjonalizmu, namysłu i dbałości o merytorykę oraz o wypracowanie wspólnie odpowiadających Komitetowi rozwiązań. Prezentacja na temat strategii rozwoju województwa jest wysłuchiwana z zainteresowaniem i owocuje pytaniami z sali. Nikt nie stara się jednak zogniskować przesadnej uwagi na sobie, swoim „polu” i problemie, nikt nie zamęcza sali wielominutowym pustostowiem. Pytania są konkretne, odpowiedzi i wnioski także. Dyskusja pod hasłem „Gdzie jest bliżej ekonomii społecznej – do aktywności społecznej czy do przedsiębiorczości?” to skrótowe, jednak merytoryczne uwagi, a nie spór o „czy pierwsze było jajko, czy kura”. Widać,

że wszyscy są maksymalnie skoncentrowani na tematyce i przebiegu spotkania, zależy im jednak na wnioskach i ustaleniach, a nie na „odsiedzeniu” kilku godzin w sali.

Przed moim przyjazdem na posiedzenie Komitetu Joanna Szymańska, konsultantka regionalna z OZRSS, pracująca w ramach projektu „Spójna integracja regionalna ekonomii społecznej” z przedstawicielami województwa pomorskiego, mówiła:

To nie jest malowane gremium. Członkowie pomorskiego Komitetu śledzą to, co dzieje się na poziomie ogólnopolskim, nie boją się zabrać głosu. To nie wszędzie jest standard. Są samorządni, osobni w dobrym tego słowa znaczeniu. Nikt nie będzie tam godzinami dyskutował o definicji ekonomii społecznej. Jest wyrównany poziom, jeśli chodzi o wiedzę poszczególnych osób, nie ma ludzi przypadkowych.

Co tworzy taką atmosferę i daje taki poziom Komitetu?

LUZIE	MERYTORYKA	RELACJE
--------------	-------------------	----------------

Czynniki sukcesu

Na etapie wyboru dobrej praktyki Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej zadecydowano, że inspiracją dla innych komitetów z kraju i dla innych ROPS-ów może być sposób pracy i kształt gdańskiego Komitetu – a więc Komitet jako taki, nie zaś jego poszczególne działania. Jak wynika z rozmów z jego członkami oraz osobami od początku kibicującymi jego pracom, grupa ta pozytywnie wyróżnia się i może stanowić inspirację dla innych Komitetów.

Raz – merytoryka, dwa – relacje: to źródło sukcesu Komitetu – zgodnie stwierdzają Karolina Krzemińska i Maciej Kisała, który z ramienia ROPS-u współtworzył Komitet.

Co o historii powstania i sukcesie działań Komitetu mówią jego członkowie?

Maciej Kisała: *Zaczynaliśmy tak jak wszyscy. W początkach istnienia Komitetu byliśmy mniej więcej w tym samym miejscu, ale chociaż nasza sytuacja była nieco inna z uwagi na fakt, iż w województwie pomorskim startowaliśmy z OWES-ami dość późno – były one, ale z drugiej to był nasz atut. Ponieważ dysponowaliśmy już zasobem w postaci **kapitału ludzkiego** i dużym potencjałem w tym zakresie. Warto podkreślić, że nasze, pomorskie podejście do ekonomii społecznej, przedsiębiorczości społecznej czy aktywności obywatelskiej miało swój specyficzny wymiar.*

Każdy z regionalnych komitetów ekonomii społecznej mierzy się lokalnie z nieco innymi zadaniami, obowiązkami i wyzwaniem, doświadczają także w codziennej praktyce innych problemów i trudności. Różnice te wiążą się z geograficzną wielkością województw, poziomem ich rozwoju, a także siłą samych ROPS. Pomimo pozornego podobieństwa zadań i zakresu odpowiedzialności, różne komitety podejmują różne działania, a także inne obszary ekonomii społecznej mogą uznawać za kluczowe.

Jak wyjaśnia Maciej Kisała:

Województwo pomorskie jest specyficzne. Jego centralna część składa się z bardzo silnie zintegrowanej społeczności lokalnej – mamy Kaszubszczyznę, Kociewie – społeczności bardzo tradycyjne, mające historycznie uwarunkowaną obywatelskość i tożsamość. Część wschodnia to z kolei byłe województwo elbląskie, obszary charakterystyczne z uwagi na fakt zamieszkiwania na ich terenie ludności napływowej. Zachód województwa to z kolei byłe województwo słupskie, część Kaszubszczyzny, trochę osób napływowych, ale i dużo gospodarstw popegeerowskich. Biorąc pod uwagę te wszystkie fakty, widzimy, jak różnorodne są u nas podziały, zwłaszcza te o charakterze historyczno-społecznym, które wpływały na świadomość obywatelską, poziom identyfikacji z regionem czy tradycje w zakresie form i rozumienia spółdzielczości społecznej.

Tym samym członek Komitetu podkreśla, jak rozległe terytorialnie województwa powstałe w wyniku reformy administracyjnej z 1999 r. mogą lokalnie „rozpadać się” na mniejsze elementy pod względem zróżnicowania poziomu świadomości obywatelskiej, poczucia identyfikacji z regionem (poczucia bycia „u siebie”) czy wreszcie – pod względem tego, jak mieszkańcy/obywatele danego regionu rozumieją ekonomię społeczną i na ile chcą się w nią angażować. Ze słów Macieja Kisały wynika, że z podobnymi wyzwaniami mogą mierzyć się także inne regionalne komitety, choć regionowi Pomorza przypisuje on „specyficzność”, jeśli

chodzi o wpływ geografii i zróżnicowania ludnościowego na podejście do działalności społecznej i ekonomii społecznej.

Mocno to wybrzmiewa, jeśli chodzi o różnego typu praktyki, np. zrzeszania się, spółdzielczości czy innych elementów. W centrum województwa jest bardzo silna metropolia, składająca się z Trójmiasta i związku metropolitalnego. To jest konurbacja policentryczna, która ma wiele centrów rozwoju, ale one ze sobą generalnie w pewien sposób współgrają. Metropolizacja obszaru spowodowała, że ten zakres powiązań zaczął się coraz bardziej rozszerzać.

Każdy z ROPS-ów i komitetów boryka się z problematyką konieczności działania na sporym obszarze geograficznym – szesnastu województw w miejsce wielu mniejszych obszarów administracyjnych. ROPS-y muszą wypracowywać i wdrażać politykę i agendę działania w sektorze ekonomii społecznej na dużych, zróżnicowanych terenach – na obszarze całego województwa. Składają się one z metropolii, miast, miasteczek i wsi – terenów o różnych potrzebach i potencjale, zróżnicowanym stopniu aktywności społecznej i gospodarczej, odmiennych możliwościach finansowych oraz kadrowych. Biedniejsze regiony, czy subregiony, nie zawsze mogą w tym kontekście działać prężnie.

Członkowie pomorskiego Komitetu twierdzą, że kluczem do dobrego funkcjonowania tego ciała są z pewnością LUDZIE i ich zaangażowanie.

Sukcesem Komitetu są niewątpliwie ludzie. Sprowadzam to do kapitału ludzkiego, ale to są ludzie – zaangażowani, świadomi. Ludzie, którzy umieli się w pewnym momencie dogadać, którzy stworzyli czy jeszcze udoskonalili pewne formy wymiany informacji, różnych sposobów pracy. To są osoby, które się polubiły, współdziałają ze sobą, wspierają się nawzajem i mają przed sobą wspólny cel. Ta kooperacja jest oczywiście celem, ale nie samym w sobie. Mamy wiele celów, które udało nam się przelać na papier w postaci najpierw Planu Działań na Rzecz Ekonomii Społecznej, później Wojewódzkiego Programu na Rzecz Ekonomii Społecznej. Mamy tu też osoby, które się aktywnie włączają w różne sieciowe struktury, na poziomie nie tylko wojewódzkim, ale też krajowym, i to powoduje, że bardzo nam było po drodze, żeby w to inwestować – stwierdza Karolina Krzemińska.

Pytana o „wzorcowość” Komitetu, Karolina Krzemińska mówi:

Myślę, że czynnikiem sukcesu, który wspólnie definiujemy, jest z jednej strony RÓŻNORODNOŚĆ, czyli mamy wśród reprezentantów Komitetu – i teoretyków, i praktyków, są to osoby, które niejednokrotnie występują w bardzo wielu rolach oraz łączą różnego rodzaju kompetencje. W związku z czym faktycznie mają DYWERSYFIKACJĘ DZIAŁAŃ – przynoszą pewne idee, wyzwania do Komitetu, nad którymi potem wspólnie pracujemy, albo wynoszą na zewnątrz to, co na Komitecie wypracowujemy – i to daje możliwość szybkiego testowania pewnych pomysłów. Idziemy w swoje terytoria, idziemy do swoich środowisk pracy i sprawdzamy, czy te pomysły, które wypracowujemy na Komitecie, faktycznie mają rację bytu. Myślę, że ta różnorodność i to WYKORZYSTANIE ZASOBÓW są dla Komitetu kluczowe, jeżeli mówimy o czynnikach sukcesu. Kilkuletnia już praktyka pokazuje, że naprawdę pracujemy na zaufaniu i na wykorzystaniu zasobów.

We wspólnych działaniach i pracach nad rozwiązaniami oraz dokumentami strategicznymi członkowie Komitetu kierują się **ZAUFANIEM i SZACUNKIEM do siebie nawzajem.**

O zaufaniu wiele mówi Maciej Kisała:

To jest zaufanie, duże zaufanie do siebie nawzajem, a wymiana jest bezinteresowna, bezwzględnie. Elementem współpracy jest na przykład wymiana informacji na każdym spotkaniu pomiędzy OWES-ami. Możemy im poradzić, doradzają sobie nawzajem też między sobą. Mamy silną KOMUNIKACJĘ WZAJEMNĄ, opartą na kontaktach osobistych, co ułatwia [pracę], wszyscy się znamy i komunikujemy się często ze sobą, chociaż reprezentujemy zupełnie różne obszary działania i jesteśmy z różnych części województwa.

Zdaniem członków Komitetu różnorodność klucza, według którego zostali dobrani poszczególni członkowie Komitetu, sprzyja pracy, zamiast ją potencjalnie utrudniać. Mnogość perspektyw wnosi wielość spojrzenia na poszczególne wyzwania. Pracując wspólnie nad pojawiającymi się problemami, członkowie Komitetu nie tracą z oczu konkretnego celu, którym jest dążenie do rozwoju i promowania ekonomii społecznej w regionie. Fakt, że w Komitecie znajdują się osoby reprezentujące różne podmioty, środowiska i subregiony, pomaga, zamiast przeszkadzać. Wspólna praca nie oznacza bowiem zgadzania się ze sobą w każdym aspekcie i przytakiwania sobie w każdej sprawie – oznacza także konstruktywne spieranie się i rozwiązywanie nieporozumień, by kolektyw-

nie zbliżyć się do celu. Prezentowany przez Komitet model współpracy jest, nawet dla laika, wzorcowy pod względem unikania pustostłowa i niepotrzebnych tarć. W Komitecie nie ma „gwiazd” i „publiczności” – są w nim równe sobie osoby, które pragną, wspierając się nawzajem, doprowadzić każdą sprawę do szczęśliwego finału.

Karolina Krzemińska: *Mamy eksperta, który jest specjalistą w zakresie kreowania rozwiązań na poziomie unijnym, osoby, które są w reprezentacji Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działają w radach, konwentach. Wydaje się, że mamy naprawdę szerokie spektrum oddziaływania, a na pewno taką możliwość, żeby oddziaływać szeroko.*

Maciej Kisała: *I wspieramy się. Bezwzględnie.*

Karolina Krzemińska: *Faktycznie wypracowaliśmy taką metodę pracy – na relacjach.*

Mimo różnic poglądów członkowie Komitetu dążą do synergii. Umówili się, że muszą osiągać konsensus, a czasem kompromis. Według Kisały cel był dla nich wartością nadrzędną.

Większość osób, które zostały członkami Komitetu, znała się już wcześniej – wspólnie uczestniczyły w budowaniu Planu Rozwoju ES i później Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej. W ramach funkcjonowania Komitetu członkowie tworzyli wzajemnie możliwości szerszego kontaktu, organizując wspólne wizyty studyjne czy kilkudniowe posiedzenia Komitetu. Innymi słowy: budowanie zaufania to proces oparty na częstych kontaktach i przyjaznych warunkach do pogłębiania zaufania. Zasady, które – zdaniem Macieja Kisały i Karoliny Krzemińskiej – wypracowali grupowo członkowie Komitetu, to przede wszystkim: rozstrzyganie wszelkich niedomówień jak najszybciej i jak najefektywniej – taka praca skoncentrowana na rozwiązaniach.

Rozmówcy podkreślają, że bardzo cenna jest w Komitecie obecność przedstawicieli biznesu oraz **dywersyfikacja środowisk** związanych z ekonomią społeczną.

Karolina Krzemińska: *Na poziomie struktury i organizacji jest duża różnorodność, ale chciałam też podkreślić różnorodność na poziomie jednostek, czyli członków Komitetu. Mają doświadczenie biznesowe, NGO-sowe. Różne kompetencje potrafią być łączone w jednej osobie i można tak powiedzieć o większości naszych członków. Podział nie musi być procentowo ułożony, że tyle osób z biznesu, a tyle z administracji publicznej. Członków Komitetu zweryfikował czas. Obecnie grupa jest stała, spotyka się często.*

Problemy i ryzyka

Jakie identyfikują ryzyka, niebezpieczeństwa wewnątrz Komitetu? Jak sobie z nimi radzą?

Przede wszystkim podkreślają, że **procentuje tu ZAUFANIE**. Zaufanie do tego, że osoba o odmiennym zdaniu czy poglądzie na daną kwestię zna się na swojej dziedzinie i wypowiada się z własnego doświadczenia. Istotna w rozwiązywaniu ewentualnych sporów jest także **KULTURA WSPÓŁPRACY**.

W Komitecie są przedstawiciele zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego (biznesowego – w obecnej kadencji trzy osoby), a ich kompetencje i doświadczenie w gremiach innego rodzaju sprawia, że są specjalistami, ekspertami znającymi się na ekonomii społecznej i jej potrzebach, także od strony biznesowej. Istotny jest również fakt, że członkowie Komitetu, w świetle Regulaminu Komitetu, poświęcają na jego obrady swój prywatny czas i nie pobierają za udział w nich żadnych diet ani wynagrodzeń. Prace Komitetu nie opierają się zresztą jedynie na odbywaniu kolegialnych spotkań, ale także na wyjazdach studyjnych oraz indywidualnej pracy w domu nad strategiami czy propozycjami dokumentów.

Karolina Krzemińska: *Mamy pewną kulturę współpracy. Niejednokrotnie prezentujemy odmienne poglądy, ale jednak zawsze **koncentrujemy się na celu**, który nam przyświeca. W tych poglądach się nie polaryzujemy, tylko raczej uzupełniamy i zaczynamy szukać rozwiązań, które pomogą nam doprowadzić do realizacji celu. Druga zasada jest taka, że jesteśmy pełni szacunku do siebie, do tego, że możemy się różnić i nie ma w tym nic złego. Z tego trzeba czerpać,*

a nie dzielić się. Posiedzenia wyjazdowe dają nam szansę, by skupić się na Komitecie, nie zaprzętają nas wtedy inne sprawy. Spotkania w urzędzie są obarczone tym, że zawsze wkłada się rzeczywistość – a to telefon, a to ktoś musi wcześniej wyjść. Podczas wyjazdu jesteśmy skupieni tylko na tym, żeby być ze sobą i wypracowywać rozwiązania.

Karolina Krzemińska: *Wieczory spędzamy wspólnie, dają nam one też możliwość „zdetonowania” jakichś trudnych tematów, nacieszenia się swoim towarzystwem.*

Maciej Kisała: *Bo się lubimy. W różnym nasileniu utrzymujemy też prywatne kontakty.*

Jeśli mowa o rozwiązywaniu trudności, rozmówcy twierdzą, że to właśnie bardzo szeroka reprezentacja, zorientowany na różne strony Komitet, pozwala je w wielu stresujących sytuacjach przewyciężyć.

Karolina Krzemińska: *Różnorodna reprezentacja i możliwość zderzenia oczekiwań czy potrzeb daje nam możliwość szybkiego podjęcia działania.*

Maciej Kisała: *I nieczarowania się. Od razu wiemy, czy się da, czy się nie da.*

W przewyciężaniu konfliktów, dochodzeniu do kompromisu pomagają im właśnie posiedzenia wyjazdowe oraz... gra planszowa Dixit.

Członkowie Komitetu podkreślają też ważną **rolę KOMPROMISU**, czyli spotkania się w pół drogi w trudnych, kontrowersyjnych kwestiach.

Maciej Kisała: Oczywiście, że nie zawsze się zgadzamy! Wtedy gramy w Dixit. Tradycją wyjazdów Komitetu są nocne seanse tej gry. Dixit daje nam przełamanie, powiedzenie sobie pewnych rzeczy twarzą w twarz, jeśli jest jakaś wątpliwość – przegadywanie jej. Idziemy do konkluzji, zawsze do przodu. Wiemy, że musimy znaleźć rozwiązanie, i wtedy od razu jest łatwiej. Początki to było dogrywanie, docieranie się, ale teraz już jesteśmy w stanie faktycznie każdą rzecz wspólnie rozwikłać. Jesteśmy ludźmi kompromisu i w tym gronie jest regułą, że go wypracowujemy.

Poznani przeze mnie członkowie Komitetu nie chcieli używać sformułowania „problemy”. Mówili raczej o „wyzwaniach” czy „kwestiach do rozwiązania”.

Maciej Kisała i Karolina Krzemińska wspominają sytuację z wycofaniem się jednego z OWES z udziału w konkursie na prowadzenie działań wspierających podmioty ekonomii społecznej.

Karolina: Nie mówiłabym o problemach, tylko o wyzwaniach. Pamiętam taką jedną sytuację związaną z różną prędkością realizacji projektów OWES (kwestie akredytacji, regulaminów, zabezpieczeń).

Maciej: Nagle okazuje się, że staramy się domknąć system, a jeden z OWES-ów się wycofał i to była opcja nuklearna – zagrożenie realizacji zadań i zagrożenie, że harmonijny rozwój się załamie z powodu braku jednego z elementów wsparcia, czyli OWES. I co wtedy? Na szczęście, dzięki bardzo szerokiej koalicji, udało się znaleźć organizację, która podjęła się w tym wypadku ryzyka prowadzenia OWES-u na trudnym terenie.

Narzędzia, techniki i metody

a) PARTYCYPACJA

- włączanie wszystkich członków po równo w prace Komitetu,
- wyznaczanie sobie celu i modelu, do którego Komitet powinien dążyć (gdyby miał 100 proc. możliwości jego osiągnięcia/realizacji).

Komitet nie jest rodzajem gremium, do którego można należeć „dekoracyjnie”, pełniąc jedynie funkcję słuchacza. Członkowie kładą spory nacisk na to, by zasiadały w nim osoby, które są w stanie wnieść nowe, świeże spojrzenie, a nie tylko „odbębnić” spotkania. Tradycją jest, że członkowie dzieleni są na grupy robocze (opisujemy je w dalszej części broszury), a w ramach tych grup obowiązkowe są spotkania, pozostawanie w kontakcie telefonicznym i mailowym oraz dbanie o wspólne wypracowanie rozwiązań. Nie ma zatem możliwości zajęcia wygodnego stanowiska obserwatora bądź opiniowania prac Komitetu bez zaangażowania się w nie. Członkowie Komitetu, którzy przez 12 miesięcy nie uczestniczyli w jego pracach, nie pojawili się bez usprawiedliwienia na trzech kolejnych posiedzeniach lub naruszali Regulamin Komitetu, mogą zostać z niego usunięci na wniosek Przewodniczącego (lub własny). Komitet nie pozwala sobie zatem na posiadanie w swoich szeregach „martwych” członków, którzy mogliby zajmować miejsce osobom chętnym do aktywnego włączenia się w jego prace.

Maciej Kisała: *Staramy się **pracować partycypacyjnie**, określamy sobie pewne minimum, które możemy osiągać, ale też wybiegać w przyszłość, ekstrapolować – jak modelowo, docelowo mogłoby to wszystko wyglądać w najbardziej optymalnej, hipotetycznej sytuacji, kiedy rzeczywiście mamy pełne finansowanie, pełną dostępność, możemy się wzorować na najlepszych praktykach. Bo dobre praktyki to dla nas doskonała pomoc.*

b) DYWERSYFIKACJA DZIAŁAŃ

- wspomniana praca na różnych polach jednocześnie,
- sieciowanie z innymi komitetami,
- wymienianie się doświadczeniami w ramach Komitetu i poza nim,
- słuchanie innych,
- nienarzucanie swojego zdania,
- kontakty z innymi podmiotami ekonomii społecznej (np. w ramach wyjazdów studyjnych, ale i podczas posiedzeń).

W kontekście prac Komitetu istotna jest funkcja posiedzeń, podczas których ma miejsce sieciowanie i wymiana doświadczeń z innymi podmiotami ES. Kluczową rolę pełni tu funkcja **GOŚCIA** posiedzeń oraz spotkań grup roboczych – w świetle Regulaminu Komitetu zarówno w posiedzeniach planarnych, jak i w spotkaniach grup roboczych mogą brać udział zaproszeni przez członków Komitetu goście.

Przegląd protokołów z posiedzeń Komitetu za lata 2018 i 2019 wskazuje, że w każdym z nich uczestniczyli dodatkowo zapraszani goście. Wśród nich byli np.: przedstawicielka Wojewódzkiego Urzędu Pracy (która opowiadała o zróżnicowaniu bezrobocia w woj. pomorskim oraz sposobach podnoszenia kwalifikacji przez beneficjentów urzędów pracy), dyrektorka ROPS, dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (z prezentacją na temat EFS w woj. pomorskim), dyrektor Departamentu Edukacji i Sportu UMWP (z prezentacją nt. konkursu „Liderzy Młodzieżowi”) i inni.

Podczas posiedzeń zaproszeni goście, reprezentujący podmioty ES, jednostki administracyjne województwa i powiatu, OWES-y, biznes i inne podmioty, opowiadają o ciekawych konkursach, o codziennej pracy swoich podmiotów, ale także o problemach i wyzwaniach – np. o braku działalności OWES w którymś z obszarów województwa. Niektórzy z gości zwracają się do Komitetu z prośbą o opinię i udział w konsultacjach –

miało to miejsce np. podczas posiedzenia we wrześniu 2019 r., w którym uczestniczyła autorka broszury. Zaproszony gość prosił wtedy Komitet o sporządzenie rekomendacji dotyczących wspierania rozwoju ekonomii społecznej w ramach tworzenia nowej strategii rozwoju województwa pomorskiego. Przenikają się tu dwie role Komitetu – ciała, które słucha innych podmiotów/jednostek samorządu, i ciała, które wydaje opinie i rekomendacje według swojej najlepszej wiedzy, pozwalające włączyć kwestie problematyki ekonomii społecznej w szersze programy, czy to unijne, czy lokalne/wojewódzkie.

Komitet stara się być na bieżąco z kwestiami wykraczającymi poza problematykę z zakresu ekonomii społecznej – świadczy o tym zapraszanie na posiedzenia przedstawicieli takich podmiotów, jak EFS czy urząd marszałkowski. Poruszane przez gości kwestie nie dotyczą bowiem bezpośrednio ES, lecz także zatrudnienia i jego poziomu, edukacji przedszkolnej i szkolnej, ubóstwa i wykluczenia społecznego itp. Jednocześnie, i tego właśnie dotyczy założenie o dywersyfikacji działania i „pracy na wielu polach jednocześnie”, wszystko to są kwestie społeczne, w których rozwiązywaniu podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne, mogą partycypować (np. poprzez realizację usług społecznych).

W protokołach z posiedzeń wiele miejsca jest poświęcone prezentacjom i opiniom gości oraz ich uwagom na temat działalności samego Komitetu i sektora ekonomii społecznej w ogóle. **Słuchanie innych i nienarzucanie swojego zdania** członkowie Komitetu mają bardzo dobrze opanowane.

c) PRACA W GRUPACH ROBOCZYCH

Na co dzień Komitet pracuje w grupach roboczych. Według Regulaminu są ich trzy, ale faktycznie pracują cztery, ponieważ jedna z trzech jest poszerzona.

Grupy robocze działają w zakresie tematycznym zgodnym z Wieloletnim Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej:

- grupa EKONOMICZACJA (zgodnie z celem szczegółowym I w WPRES – jej celem jest większa ekonomizacja działań i udziału podmiotów ekonomii społecznej w życiu społeczno-gospodarczym województwa pomorskiego),
- grupa SYSTEM WSPIERANIA (zgodnie z celem szczegółowym II WPRES – wypracowuje sprawny pomorski system wspierania podmiotów ekonomii społecznej),

- grupa UPOWSZECHNIANIE (zgodnie z celem szczegółowym III WPRES – ma za zadanie pogłębiać powszechność idei ekonomii społecznej w świadomości Pomorzan).

d) POSIEDZENIA I SPOTKANIA WYJAZDOWE

Komitet, oprócz spotkań stacjonarnych, odbywa posiedzenia wyjazdowe oraz wyjazdy studyjne.

Maciej Kisała: *Jedną z technik, którymi Komitet się posługuje, są spotkania wyjazdowe połączone z wizytami studyjnymi. To dobra praktyka, bo staramy się też sieciować komitety. W zeszłym roku byliśmy w Poznaniu i sieciowaliśmy się z komitetem wielkopolskim. Mamy tych ciał sieciujących sporo. Częstotliwość spotkań Komitetu i grup roboczych jest duża, i to jest też niezwykle w porównaniu z innymi komitetami, które się spotykają zdecydowanie rzadziej.*

Komitet stara się podróżować w różne miejsca, odwiedzać różnego rodzaju podmioty, podpatrywać, co i jak robią inni w obszarze ekonomii społecznej. Jest przekonany, że działania wszystkich podmiotów na polu ekonomii społecznej są istotne i ważne. Członkowie Komitetu uznają jako WARTOŚĆ DODANĄ dzielenie się informacjami.

e) POSIEDZENIA PLENARNE

Spotkania Komitetu trwają dwie–trzy godziny i odbywają się w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku, który udostępnia salę i jest otwarty na sporą częstotliwość tych zgromadzeń.

Według Martyny Bomby z sekretariatu Komitetu **harmonogram spotkań** jest następujący:

- pierwsze spotkanie w roku kalendarzowym (w pierwszym kwartale roku) organizowane jest z ramienia ROPS. Podczas tego spotkania wyznaczane są terminy kolejnych spotkań plenarnych i wyjazdowych (powstaje kalendarz spotkań na cały rok),
- w roku kalendarzowym Komitet spotyka się średnio cztery razy na posiedzeniach zwyczajnych, a w razie potrzeby organizowane są posiedzenia nadzwyczajne,
- zazwyczaj odbywa się również spotkanie wyjazdowe (minimum dwudniowe) lub wizyta studyjna. Pomiedzy spotkaniami

członkowie Komitetu są ze sobą w kontakcie mailowym oraz telefonicznym, a także dodatkowym kontakcie w ramach grup roboczych.

f) HUMANOCENTRYCZNE PLANOWANIE ROZWIĄZAŃ

Komitet skupia się na podmiotach ekonomii społecznej i osobach tworzących je, czyli w zależności od charakteru PES – na ich członkach, ale i osobach tam zatrudnionych (co jest niezwykle istotne w przypadku podmiotów zatrudniających osoby będące w trudniejszej sytuacji na rynku pracy). Dla Komitetu jest to istotny czynnik – ludzie, którzy są najważniejsi w wypracowywaniu rozwiązań i wdrażaniu zmian służących ideom solidarnościowym, ale także w odniesieniu do zasady „nic o nas bez nas”.

Karolina Krzemińska: *Już jakiś czas temu przyjęliśmy taką optykę, że **ekspertami od przedsiębiorczości społecznej są sami przedsiębiorcy społeczni**, i że bez angażowania interesariuszy, beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej nie chcemy tworzyć rozwiązań. Bliskie jest nam HUMANOCENTRYCZNE PROJEKTOWANIE ROZWIĄZAŃ, service design itp. Myślimy przede wszystkim „personą” stosowaną w metodzie design thinking i wypracowujemy rozwiązania dedykowane użytkownikowi, które są bardzo mocno zindywidualizowane. Taka metodologia jest nam bliska – nie projektujemy rozwiązań w imieniu kogoś dla kogoś innego. Staramy się zawsze bardzo szybko wdrożyć te rozwiązania, przetestować je i dostać informację zwrotną, czy działają, szybko wprowadzić zmiany, jeśli coś nie działa, i dopiero wtedy to jest coś, pod czym możemy się z przyjemnością podpisać. Najważniejsze, czy to działa na danym terytorium, bo w dokumentach można zawrzeć wiele.*

Service design, o którym wspomina Karolina Krzemińska, to działalność mająca na celu organizowanie i planowanie aktywności dotyczących ludzi, infrastruktury, komunikacji i czynników materialnych na takiej zasadzie, by ulepszyć ich funkcjonowanie, podnieść skuteczność oraz wzmocnić interakcję pomiędzy dostawcą usługi a jej odbiorcami/beneficjentami. Praca taka może polegać na wdrożeniu zmian w już istniejącym rozwiązaniu lub na stworzeniu od zera całkowicie nowej usługi³. Upraszczając – *service design* to coś podobnego do projektowania telefonu, me-

³ https://en.wikipedia.org/wiki/Service_design, dostęp 29.09.19, tłumaczenie autorki broszury.

bla czy samochodu, ale w odniesieniu do zjawisk niematerialnych. To zatem PROJEKTOWANIE USŁUGI LUB DOŚWIADCZENIA. *Service design* to metodyka, która może pomóc w projektowaniu innowacji, w tym między innymi w obszarze usług, zarówno dla małych, jak i dużych organizacji. Projektowanie usług powstało w wyniku uświadomienia, że zarówno potrzeby, jak i wymagania klientów/beneficjentów rosną w coraz szybszym tempie. Polega na ponownym przemyśleniu sposobu działania firmy, poprzez planowanie i organizację ludzi, infrastruktury, komunikacji i komponentów materialnych usługi. Metodyka ta polega na stosowaniu myślenia projektowego (*design thinking*), koncentracji w usługach. Jest to podejście skoncentrowane na człowieku (*Human-Centered Design, User-Centered Design*), które dąży do takiej organizacji usług, aby zapewnić jak najlepsze doświadczenia użytkownikom przy jednoczesnej efektywności ich świadczenia.

Celem procesu projektowania usług jest znalezienie rozwiązań dla określonych problemów.

Charakteryzuje się on następującymi stadiami:

- zorientowanie na użytkownika – to jedna z najważniejszych zasad. Konsumenci są częścią procesu tworzenia usług. Przedsiębiorstwa, chcąc dostarczać najlepsze usługi, muszą być w stanie zrozumieć ich potrzeby, odpowiednio na nie reagować i odpowiadać.
- ko-kreacja (współtworzenie) - w realizację usługi zaangażowanych jest wielu interesariuszy – pracownicy, menedżerowie, inżynierowie oraz sami klienci. To właśnie integracja różnych punktów widzenia umożliwia tworzenie innowacji, które mają za zadanie zaspokoić potrzeby konsumentów.
- sekwencjonowanie – cały proces usługi może być postrzegany jako oś czasu z głównymi okresami: przed, w trakcie oraz po skorzystaniu z usługi.
- holistyczne podejście – w projektowaniu usług bardzo ważne jest posiadanie szerokiej perspektywy. Holistyczne traktowanie usług umożliwia zaprojektowanie usługi, która przyniesie wartość nie tylko dla klientów, ale także dla wszystkich interesariuszy. Zatem w optyce członkini Komitetu rozwiązania są projektowane „przez ludzi dla ludzi”, przy czym najważniejsze są opinia i komfort ostatecznego odbiorcy – użytkownika.

Humanocentryzm, o którym mówi Krzemińska, to oddanie głosu tym, którzy są „na samym dole” ekonomii społecznej – przedsiębiorcom społecznym, pracownikom spółdzielni, członkom i pracownikom spółdzielni

socjalnych i innym. To ich pomorski Komitet STAWIA W ROLI EKSPERTÓW, ponieważ to właśnie oni wykonują na co dzień faktyczną pracę w przedsiębiorstwach społecznych i podmiotach ES.

Tym, co jest interesujące w pracy pomorskiego Komitetu, to niepokładanie nadmiernej wiary w „sprawczość dokumentów”. Komitet stara się, by jego stanowiska i rekomendacje były:

- konkretne i przejrzyste,
- pomocne, ale jednocześnie chce przede wszystkim obserwować, **czy te rekomendacje działają w praktyce** i do jakiego stopnia.

Jak mówi Karolina Krzemińska: „*najważniejsze, czy to działa w terytorium*” – a więc w praktyce – tam, gdzie są ludzie, którzy potrzebują ukierunkowania i pomocy. Jeśli nie działa lub nie w pełni – należy rozwiązanie zmodyfikować lub zmienić. Charakterystyczną cechą pracy Komitetu jest nadzór i obserwacja losów wdrażanych rozwiązań, a nie „puszczenie ich samopas”. Świadczy to o odpowiedzialności za podejmowane decyzje, a nie tylko o ich automatycznym podejmowaniu. Widać zaangażowanie w obserwację tego, co mogą faktycznie i realnie zmienić konstruowane rozwiązania i rekomendowane dokumenty. Bo „w dokumentach można zawrzeć wiele”, ważne jest jednak, czy i jak to, co się w nich zapisze, działa.

Dlatego w sytuacji podejmowania pracy nad dokumentem strategicznym lub rekomendacją któregoś z działań związanych z ekonomią społeczną przedsiębiorczości, działalnością OWES, polem działania ekonomii społecznej – Komitet nie skupia się jedynie na tym, by wypracować dokument, lecz by wypracować dokument spójny i przede wszystkim sensowny w przełożeniu na działania praktyczne.

Etapy prac – jak to działa?

Tak o powstaniu i działaniu Komitetu mówi Maciej Kisała:

Powstanie Komitetu Ekonomii Społecznej było ściśle skorelowane z dokumentami strategicznymi – Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 i programami strategicznymi, i tam ekonomia społeczna wybrzmiała w jednej z osi integracji (jedna z osi RPO WP nosi nazwę „integracja”). Jest wyraźnie ukierunkowana, możemy powiedzieć, że teraz mamy ekonomię społeczną i solidarną, ten aspekt aktywizacyjny i jeszcze dodatkowo solidarny. Koncentrujemy się na budowie społeczeństwa obywatelskiego, na obywatelskości,

na świadomości – to jest pierwszy krok, natomiast następnym krokiem przy już pewnej zintegrowanej społeczności będzie pójscie już w stronę ekonomizacji.

O dalszych planach i nietypowości pewnych rozwiązań proponowanych przez Komitet będzie mowa później, teraz natomiast przyjrzyjmy się, jak funkcjonuje i podejmuje decyzje tak prężne grono osób naprawdę zaangażowanych w swoje obowiązki, ale jednak wywodzących się z różnych środowisk i mających czasami odrębne wizje.

Działania i prace pomorskiego Komitetu przebiegają dwutorowo:

- a) podczas spotkań plenarnych, gdzie obecni są wszyscy członkowie Komitetu,
- b) podczas prac w obrębie grup roboczych.

Ideą pracy omówionych powyżej grup roboczych jest skupienie się na wyzwaniach i kwestiach tematycznych z obszaru działania danej grupy roboczej. To właśnie w grupach roboczych podejmowane są prace operacyjne zawartych w obrębie pola działań własnej grupy roboczej, do której członek/członkini Komitetu zostali przypisani. Grupa robocza zajmuje się wewnątrznie swoimi pracami, np. nad rozwojem OWES w obrębie województwa pomorskiego, zaś podczas spotkań plenarnych członkowie wszystkich trzech grup wymieniają się informacjami na temat zaawansowania prac, postępów, rekomendowanych rozwiązań, które mają być przyjęte przez Komitet.

W przypadku wypracowywania rekomendacji większej wagi Komitet działa jako jedno ciało, bez podziału na grupy. Członkowie pracują wtedy wspólnie nad opinią, dokumentem lub rekomendacją.

– Mamy posiedzenia takie, jak to dzisiejsze. Na co dzień pracujemy w grupach roboczych. W regulaminie są trzy grupy robocze, ale mamy cztery, bo jedna jest poszerzona. Powstała, bo odpowiadamy bardzo elastycznie na potrzeby, jakie identyfikujemy w terytorium – mówi Krzemińska.

Mowa oczywiście o posiedzeniu plenarnym Komitetu w Urzędzie Marszałkowskim. Jak wspomniano wcześniej w tekście, posiedzenia plenarne służą spotkaniu się fizycznie i w jednym miejscu wszystkich członków Komitetu. Na co dzień praca Komitetu toczy się w obrębie grup roboczych, które są ze sobą w dodatkowym kontakcie mailowym i telefonicznym. Członkowie Komitetu w jednej sali spotykają się teoretycznie tylko kilka razy w roku, by zdać sobie nawzajem sprawozdanie z prac grup roboczych, wysłuchać zaproszonych gości i nakreślić kolejne plany

i ustalić działania. Poza tymi posiedzeniami są także w stałym kontakcie mailowym i telefonicznym.

Przykład działania:

– Gdy wykonaliśmy ogromną pracę przy OWES-ach w temacie zamówień publicznych, z samorządami, żeby one faktycznie przyglądały się publicznym pieniądzom, które wydają, i żeby pomyślały, jak ukierunkować się z jednej strony lokalnie, a z drugiej ku ekonomii społecznej, to podjęliśmy decyzję, żeby tu wewnętrznie też mówić sobie „sprawdzam”, czyli że przejrzymy wydatki urzędu [marszałkowskiego] i zobaczymy, jakie tematy, obszary mogłyby być dla nas w temacie interesujące dla ekonomii społecznej. Czyli gdy my OWES-y inicjujemy, inicjują powstawanie przedsiębiorstw społecznych, to w jakich branżach mogłyby być one partnerem dla samorządu, a z drugiej strony – chcemy też wpływać na to, jak środki publiczne będą wydatkowane, korzystając z instrumentów ekonomii społecznej. To jest taka grupa – dwie grupy w jednej – grupa ds. ekonomizacji i zamówień publicznych – mówi Karolina Krzemińska.

Członkini Komitetu sugeruje tutaj, że rozwiązania stosowane przez Komitet przy wypracowywaniu różnego rodzaju zmian w funkcjonowaniu OWES-ów czy samorządów (np. wspomniane działania oszczędnościowe czy dobre ukierunkowanie – lokalnie i finansowo – wydawanych środków) należy także zastosować „na własnym podwórku”. Komitet postanowił przyjrzeć się związanym z ekonomią społeczną wydatkom urzędu marszałkowskiego i jako „podpowieść” dla siebie i swoich prac potraktować te obszary działań, które są „puste” lub zdaniem Komitetu niedoinwestowane. Przede wszystkim istotna jest tutaj tematyka zamówień publicznych – Komitet dąży do tego, by zamawianie usług uwzględniało ofertę PES.

Kierunki przepływu informacji/efektów prac:

Wyniki prac i ustalenia grup roboczych są przynoszone na posiedzenia Komitetu, gdzie stanowią część rekomendacji i ustaleń.

Grafika obrazuje przepływ informacji w obrębie Komitetu – idzie on z grup roboczych na posiedzenia plenarne. Jednocześnie jednak członkowie Komitetu podkreślają, że nie jest on „bytem samym w sobie”, nadrzędnym ciałem, które wydaje rekomendacje i opinie na temat OWES i PES bez schodzenia z piedestału. Spółdzielnie socjalne i PES to nieformalna sieć, która niesie ze sobą nieprzebrane zasoby wiedzy i potencjału. Dzięki kontaktom i znajomościom w realnym świecie PES, członkowie Komitetu korzystają z nich przy wypracowywaniu rekomendacji. Informacje krążą we wszystkich kierunkach.

Karolina Krzemińska: *Spółdzielnie socjalne i inne podmioty ekonomii społecznej nie mają jeszcze swojej ustrukturyzowanej sieci, ale warto podkreślić, że w ramach współpracy istnieje nieformalna sieć wymiany usług, zasobów, i z tego też często korzystamy, chociażby podczas pracy w grupach roboczych. Staramy się spotykać w różnych miejscach, odwiedzać różnego rodzaju podmioty tak, żeby w ten sposób uznać, że wszyscy reprezentujemy ważne organizacje, instytucje. Warto się odwiedzać, dzielić informacjami – to ta WARTOŚĆ DODANA, którą wnosimy do naszej pracy.*

Metody pracy

Karolina Krzemińska: *W skali Polski to coś unikatowego. Umówiliśmy się na to, że dajemy sobie prawo do popełniania błędów. Wartością jest to, że czasem coś nie wyjdzie i możemy wyciągnąć wnioski, które wdrożymy już jako rekomendację do przyszłej pracy. Jesteśmy dla siebie wyrozumiali i życzliwi. Z trudnych sytuacji staramy się wyciągać wnioski i odkryć, co na kolejnym etapie pracy możemy zrobić inaczej, lepiej, bardziej efektywnie.*

Efekty i rezultaty

Już dziś można powiedzieć, że rezultatami pracy Komitetu są:

- a) wypracowane przez członków dokumenty strategiczne,
- b) rekomendacje dotyczące nowych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie ekonomii społecznej w regionie,
- c) czuwanie nad spójnością działań w obszarze ekonomii społecznej na terenie województwa pomorskiego,

- d) prowadzone wspólnie z regionalnym ROPS działania w zakresie promocji ekonomii społecznej w regionie (targi, przygotowywanie tekstów na stronę internetową, proponowanie nowych rozwiązań). Jak to wygląda w praktyce? W jaki sposób są wypracowywane te dokumenty?

Według Macieja Kisały efekty działania Komitetu są wypracowywane metodami partycypacyjnymi – w przyjaznych warunkach. Proces ten postępuje etapami, z możliwością zasięgnięcia opinii jak najszerzych grup odbiorców.

Czuwanie nad spójnością działań oznacza działania monitoringowe rozwoju ES oraz jej ewaluację w powiązaniu z postępem realizacji innych programów z zakresu polityki społecznej oraz śledzeniem na bieżąco wskaźników społeczno-gospodarczych wpływających na rozwój województwa.

Na co warto zwrócić uwagę – podpowiedzi dla innych komitetów rozwoju ekonomii społecznej

Doświadczenia pomorskiego Komitetu mogą być inspiracją dla innych tego rodzaju ciał oraz dla Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej. Inspiracje te staraliśmy się wraz z członkami Komitetu wypunktować i podsumować.

1. Pamiętajcie o tym, że Komitet działa w imieniu środowiska ekonomii społecznej, a w centrum jego zainteresowania powinny być podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne i ludzie je tworzący. Poza tym poczucie wspólnej sprawy bardzo cementuje Komitet.
2. Budujcie relacje w Komitecie i dbajcie o nie.
3. Zapraszajcie do udziału w Komitecie nawet osoby, które wydają się trudne.
4. Dbajcie o uspołnianie wiedzy Członków Komitetu i dobre podstawy merytoryczne prac grup roboczych Komitetu.
5. Starajcie się, żeby w województwie nie było osób, które są elementem pola ekonomii społecznej, ale komitet jest dla nich ciałem obcym (nie znają go, nie zetknęły się z jego rekomendacjami).
6. Gros pracy powinno odbywać się w grupach roboczych (wspólne opracowywanie istotnych tematów). Na spotkaniach Komitetu poddawajcie wyniki prac tych grup pod dyskusję plenarną i, jeżeli trzeba, przyjęcie – akceptację przez Komitet.

Co powiecie innym ROPS-om? – pytam.

Karolina Krzemińska: Odwagi! Komitet jest ważnym ciałem doradczym, ma wpływ na zmianę rzeczywistości. Ale najpierw my sami, z pozycji jednostki, musimy uznać, że ten wpływ mamy. Nie jest to do końca wdzięczna rola, bo jesteśmy orędownikiem nie do końca zawsze popularnych idei (np. ekonomizacja OWES-ów). Proponujemy też niestandardowe podejście do roli animatora (kreatora strategicznego) w środowisku. Ktoś powinien pierwszy o tych ideach powiedzieć i czasami to my jesteśmy w takiej roli.

Co wyróżnia pomorski Komitet według obserwatorów jego pracy?

- a) poczucie wspólnej sprawy,
- b) dobre podstawy merytoryczne,
- c) mierzenie się z różnymi perspektywami.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1.

Uchwała dotycząca powołania Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Uchwała Nr 849/70/19 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 20 sierpnia 2019 roku o zmianie uchwały w sprawie powołania Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 512), w związku z celem szczegółowym 2 „Sprawny pomorski system wspierania ekonomii społecznej” załącznika do Uchwały Nr 710/382/14 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020, uchwała się, co następuje:

§ 1. W Uchwale Nr 598/51/15 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 23 czerwca 2015 roku w sprawie powołania Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej zmienionej Uchwałą 184/119/16 z dnia 23 lutego 2016 roku, zmienionej Uchwałą 540/235/17 z dnia 16 maja 2017 roku, zmienionej Uchwałą 157/306/18 z dnia 20 lutego 2018 roku wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1.1. Powołuje się Pomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, zwany dalej „Komitetem”, w składzie:

- 1) Katarzyna Weremko – przedstawicielka sektora administracji publicznej;
- 2) Marzena Starnawska – przedstawicielka sektora nauki;
- 3) Małgorzata Niemkiewicz – przedstawicielka sektora administracji publicznej;
- 4) Aleksandra Kuczowska – przedstawicielka sektora administracji publicznej;
- 5) Agnieszka Chomiuk – przedstawicielka sektora administracji publicznej;
- 6) Karolina Krzemińska – przedstawicielka sektora ekonomii społecznej;
- 7) Mariusz Florczyk – przedstawiciel sektora ekonomii społecznej;
- 8) Paulina Kamińska – przedstawicielka sektora administracji publicznej;
- 9) Maciej Chaberski – przedstawiciel sektora administracji publicznej;
- 10) Paweł Kamiński – przedstawiciel sektora ekonomii społecznej;
- 11) Agnieszka Kukielko – przedstawiciel sektora administracji publicznej;
- 12) Ewa Szczypior – przedstawiciel sektora administracji publicznej;
- 13) Piotr Wołkowiński – przedstawiciel sektora ekonomii społecznej;
- 14) Tomasz Smorgowicz – przedstawiciel biznesu;
- 15) Natalia Siuda-Piotrowska – przedstawicielka sektora ekonomii społecznej;
- 16) Jerzy Boczoń – przedstawiciel sektora ekonomii społecznej;
- 17) Justyna Rozbicka-Stanisławska – przedstawicielka sektora administracji publicznej;
- 18) Maciej Kisała – przedstawiciel sektora administracji publicznej;
- 19) Adam Niemkiewicz – przedstawiciel sektora ekonomii społecznej;
- 20) Ewa Filipaska – przedstawicielka sektora ekonomii społecznej;
- 21) Joanna Woźniczka – przedstawicielka biznesu.

2. W skład Komitetu wchodzi po 1 przedstawicielu następujących ośrodków wsparcia ekonomii społecznej, funkcjonujących na terenie województwa pomorskiego:

- 1) Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Debrznie;

- 2) OWES w subregionie słupskim;
- 3) Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Dobra Robota w Gdańsku;
- 4) Nadwiślańskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierżgoniu.

3. W skład Komitetu wchodzi dodatkowo nie więcej niż 3 przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej UMWP, 1 przedstawiciel Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego UMWP oraz 1 przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

4. Komitet ma na celu zapewnienie spójności działań w obszarze ekonomii społecznej na terenie województwa pomorskiego.

- 2) Regulamin prac Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, stanowiący załącznik do uchwały, otrzymuje brzmienie jak w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Pomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej powołany został Uchwałą Nr 598/51/15 przez Zarząd Województwa Pomorskiego w dniu 23 czerwca 2015 roku, zmienioną Uchwałą 184/119/16 z dnia 23 lutego 2016 roku, Uchwałą 540/235/17 z dnia 16 maja 2017 roku oraz Uchwałą Nr 157/306/18 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 20 lutego 2018 roku.

Zgodnie z § 4 Regulaminu prac Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej członkowie Komitetu zostali przyporządkowani do sektorów, których są reprezentantami: administracji publicznej, ekonomii społecznej, nauki, biznesu.

Jednocześnie wskazywanie przedstawicieli Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej UMWP, Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego UMWP oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku pozostawiono w gestii odpowiednio dyrektorów departamentów i dyrektora WUP.

Zrezygnowano z imiennego wskazywania przedstawicieli Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz uaktualniono listę funkcjonujących OWES w województwie pomorskim.

Dodatkowo uwzględniono następujące zmiany w składzie osobowym: W miejsce Pana Michała Gucia – jako przedstawiciela administracji publicznej z ramienia Miasta Gdynia zgłosiła się Pani Agnieszka Kukiełko. W miejsce Pana Marcina Nowakowskiego przedstawicielem administracji publicznej z ramienia Miasta Sopotu została Pani Justyna Rozbicka-Stanisławska.

W Regulaminie prac Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały, dodano Komitetowi zadanie w postaci współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w zakresie promocji ekonomii społecznej w regionie poprzez m.in. przygotowywanie artykułów, tekstów na stronę internetową pors.pomorskie.eu, współpracę przy organizacji targów ekonomii społecznej, proponowanie nowych rozwiązań w zakresie promocji ekonomii społecznej w regionie.

Uaktualniono procedurę przystępowania do Komitetu w trakcie kadencji, opisaną w § 5 Regulaminu, jak również opracowano wzór wniosku o przystąpienie do Komitetu, który stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu.

W związku z powyższym, uzasadnione jest podjęcie niniejszej Uchwały.

Załącznik 2.

Regulamin prac Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

REGULAMIN stanowi załącznik do Uchwały Nr 849/70/19 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 20 sierpnia 2019 roku

§ 1

Pomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, zwany dalej „Komite-tem”, pełni funkcję doradczo-opiniującą Zarządu Województwa Pomorskiego o charakterze strategicznym działań podejmowanych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w województwie pomorskim.

§ 2

Do zadań Komitetu należą w szczególności:

- 1) zadania związane ze wsparciem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Gdańsku w koordynacji polityki w zakresie ekonomii społecznej w województwie pomorskim, w tym:
 - a) prowadzenie repozytorium wiedzy, wyników badań, narzędzi badawczych i raportów,
 - b) implementacja instrumentów dla rozwoju ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych w lokalnych dokumentach strategicznych,
 - c) lobbowanie na rzecz korzystnych rozwiązań prawnych na rzecz sektora ekonomii społecznej,
 - d) wypracowywanie nowych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej w województwie,
 - e) współpraca z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w zakresie promocji ekonomii społecznej w regionie, m.in. przygotowywanie artykułów, tekstów na stronę internetową rops.pomorskie.eu, współpraca przy organizacji targów ekonomii społecznej, proponowanie nowych rozwiązań w zakresie promocji ekonomii społecznej w regionie.

- 2) zadania operacyjne związane z realizacją polityki rozwoju ekonomii społecznej, w tym:
 - a) współpraca w zakresie organizacji i wdrażania przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020,
 - b) współpraca z innymi organizacjami tworzącymi sieci współpracy instytucji z obszaru ekonomii społecznej, integracji i pomocy społecznej, przedsiębiorczości na poziomie regionalnym oraz krajowym,
 - c) współpraca w zakresie planowania i wdrażania inicjatyw edukacyjnych dotyczących ekonomii społecznej,
 - d) monitorowanie i upowszechnianie pomorskich dobrych praktyk w obszarze ekonomii społecznej,
 - e) przyjmowanie sprawozdań z działalności Komitetu,
 - f) konsultowanie dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju ekonomii społecznej,
 - g) udział w opracowywaniu dokumentów strategicznych i wdrożeń w zakresie rozwoju ekonomii społecznej.

§ 3

Komitet jest otwarty na współpracę z podmiotami działającymi na polu ekonomii społecznej, które identyfikują się z jego celami i są gotowe je realizować we współdziałaniu z innymi podmiotami na zasadach określonych przez Komitet.

§ 4

1. Komitet składa się z przedstawicieli następujących sektorów:
 - 1) administracji publicznej;
 - 2) ekonomii społecznej;
 - 3) nauki;
 - 4) biznesu.
2. W skład Komitetu wchodzi nie więcej niż 30 członków, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej działających w każdym z subre-

gionów województwa pomorskiego: Kierownik OWES lub osoba przez niego wskazana.

4. Komitet powołany zostaje na czas trwania realizacji Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020.
5. Na pierwszym posiedzeniu Komitetu jego członkowie wybierają Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Komitetu. Wybór Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego następuje w każdym przypadku, gdy dotychczasowy Przewodniczący i/lub Wiceprzewodniczący przestał pełnić swoją funkcję.
6. Członkowie Komitetu wykonują swoje funkcje osobiście lub przez osoby, którym udzielili pełnomocnictwa. Pełnomocnictwo wymaga formy pisemnej, pod rygorem nieważności. Wzór pełnomocnictwa stanowi załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.
7. Podczas głosowań każdy z członków dysponuje jednym głosem.
8. Na zaproszenie przewodniczącego w spotkaniach Komitetu mogą dodatkowo uczestniczyć inne osoby – bez prawa głosu.

§ 5

1. Przedstawiciele sektorów wskazanych w § 4 ust. 1, zainteresowani włączeniem się w toku kadencji w prace Komitetu przesyłają do Sekretariatu Komitetu (Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Gdańsku) wniosek o przystąpienie do Komitetu, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego regulaminu, zawierający opis realizowanej działalności.
2. Członkowie Komitetu, z uwagi na swoje doświadczenie i kompetencje, stanowią grono eksperckie.
3. Zmiana sektora, którego dany członek jest przedstawicielem, może nastąpić po złożeniu wniosku, stanowiącego załącznik Nr 2 do niniejszego regulaminu.
4. Zmiana składu Komitetu, w tym również zmiana sektora, którego reprezentantem jest członek Komitetu, jest dokonywana w drodze uchwały Zarządu Województwa Pomorskiego.

§ 6

Pracami komitetu kieruje Przewodniczący, a w razie jego nieobecności Wiceprzewodniczący.

§ 7

1. W celu realizacji zadań określonych w § 2 tworzy się grupy robocze.
2. Tematykę i zakres prac grup roboczych, jak również skład grup roboczych ustalają członkowie Komitetu oraz wyznaczają przewodniczącą każdej grupy spośród przedstawicieli członków Komitetu.
3. W spotkaniach grup roboczych mogą uczestniczyć osoby niebędące członkami Komitetu.

§ 8

Członkowie Komitetu pełnią swoje funkcje społecznie. Za pracę w Komitecie nie przysługuje wynagrodzenie ani zwrot kosztów dojazdu.

§ 9

1. Zarząd Województwa Pomorskiego odwołuje członka Komitetu w drodze uchwały:
 - 1) na jego wniosek;
 - 2) w przypadku kilkukrotnego naruszenia niniejszego Regulaminu przez członka Komitetu;
 - 3) w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności członka Komitetu na trzech kolejnych spotkaniach Komitetu;
 - 4) w przypadku nieuczestniczenia w spotkaniach Komitetu przez okres dłuższy niż 12 miesięcy.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, wymagana jest uchwała Komitetu.

§ 10

1. Komitet obraduje na spotkaniach.
2. Spotkania Komitetu odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku.
3. Spotkania Komitetu zwołuje Przewodniczący Komitetu, a podczas jego nieobecności Wiceprzewodniczący, z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej 1/3 członków Komitetu, z zastrzeżeniem, że pierwsze spotkanie Komitetu zwołuje Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

4. Spotkania grup roboczych zwoływane są przez Przewodniczącego Grupy po ustaleniu z Przewodniczącym Komitetu.
5. Członkowie Komitetu powiadamiani są o planowanym spotkaniu Komitetu/spotkaniu grupy roboczej i jego programie co najmniej na 14 dni przed spotkaniem. Materiały dotyczące problematyki spotkania są wysłane nie później niż na 7 dni przed spotkaniem.
6. Powiadomienie o spotkaniu Komitetu lub spotkaniu grupy roboczej oraz materiały wysyłane są drogą elektroniczną.
7. Powiadomienia dokonuje się na adres e-mailowy wskazany przez każdego z członków Komitetu.
8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, określony w ust. 5, może ulec skróceniu.
9. Członkowie Komitetu potwierdzają swoją obecność na spotkaniach, składając podpis na liście obecności, która stanowi integralną część protokołu ze spotkania Komitetu/spotkania grupy roboczej.
10. Decyzje Komitetu podejmowane są w formie uchwał zwykłą większością głosów członków Komitetu uczestniczących w spotkaniu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego, a podczas jego nieobecności głos Wiceprzewodniczącego.
11. Głosowania są jawne, za wyjątkiem tych, które dotyczą kwestii personalnych związanych z członkostwem w Komitecie.
12. W okresie pomiędzy posiedzeniami Komitetu, uchwały, stanowiska, opinie mogą być podejmowane w trybie obiegowym za pośrednictwem poczty elektronicznej. Przepis ust. 10 stosuje się odpowiednio.
13. Tryb obiegowy polega na przesłaniu Członkom Komitetu projektu uchwały z wyznaczonym terminem odpowiedzi.
14. W przypadku głosowania w trybie obiegowym członkowie Komitetu zobowiązani są do niezwłocznego potwierdzenia otrzymania projektu uchwały, zapoznania się z jego treścią i udzielenia w wyznaczonym terminie odpowiedzi. W przypadku braku odpowiedzi lub nieprzesłania odpowiedzi w wyznaczonym terminie uznaje się, iż oddano głos „za” przyjęciem uchwały.
15. Ze spotkań Komitetu oraz spotkań grup roboczych sporządza się protokół.
16. Protokół powinien zawierać w szczególności:
 - 1) datę spotkania;
 - 2) nazwiska obecnych osób;

- 3) porządek obrad;
 - 4) streszczenie omawianych spraw;
 - 5) przedstawiane i omawiane materiały;
 - 6) podjęte uchwały.
17. Protokół ze spotkania Komitetu podpisuje Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący na kolejnym posiedzeniu Komitetu.
 18. Protokół ze spotkania grupy roboczej podpisuje Przewodniczący Grupy, a w przypadku jego nieobecności osoba prowadząca spotkanie grupy roboczej.
 19. Protokół ze spotkania Komitetu/spotkania grupy roboczej sporządza się w terminie do 30 dni od dnia spotkania i przesyła drogą elektroniczną do członków Komitetu na wskazane przez nich adresy e-mail, celem wniesienia ewentualnych uwag.
 20. Uwagi do protokołu można wnieść drogą elektroniczną w terminie 5 dni od momentu dostarczenia protokołu.
 21. Protokół ze spotkania Komitetu/spotkania grupy roboczej i inna dokumentacja Komitetu przechowywane są w ROPS.

§ 11

1. Obsługę merytoryczną oraz organizacyjno-biurową Komitetu zapewnia Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku, pełniący funkcję Sekretariatu Komitetu.
2. Do zadań Sekretariatu należą:
 - 1) organizacja spotkań Komitetu;
 - 2) wysyłka powiadomień o planowanych spotkaniach i spotkaniach grup roboczych oraz protokołów z ww. spotkań;
 - 3) przygotowanie i przedstawienie Komitetowi sprawozdania rocznego z działań Komitetu;
 - 4) przedstawienie Zarządowi Województwa Pomorskiego sprawozdań rocznych z prac Komitetu;
 - 5) sporządzanie protokołu.

§ 12

Na potrzeby bieżącej działalności Komitetu mogą być tworzone szczegółowe regulaminy lub instrukcje dotyczące trybu pracy Komitetu, grup roboczych.

Załącznik nr 3.

Przykładowy protokół z posiedzenia Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Protokół z posiedzenia Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 4 marca 2019r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego

Planowany porządek spotkania:

I. Powitanie uczestników.

Małgorzata Niemkiewicz, Przewodnicząca Komitetu

2. Prezentacja założeń projektu „Pomorski system przedsiębiorczości społecznej: koordynacja rozwoju ekonomii społecznej w województwie pomorskim na lata 2019-2020”.

Katarzyna Weremko, Dyrektor ROPS

3. Informacje Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego o planie naborów w 2019 roku oraz informacje o wdrażaniu EFS w województwie pomorskim.

Marcin Fuchs, Zastępca Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Cele otwartego konkursu ofert w obszarze edukacji w zakresie wspierania rozwoju kompetencji kluczowych, w szczególności społecznych i obywatelskich – „Liderzy młodzieży”.

Adam Krawiec, Dyrektor Departamentu Edukacji i Sportu

5. „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w województwie pomorskim 2018”.

Jerzy Boczoń, Prezes Fundacji RC

6. „Standard pracodawcy odpowiedzialnego i wrażliwego społecznie”.

Jerzy Boczoń, Prezes Fundacji RC

7. Informacje bieżące, dotyczące:

- szkoleń dla pracowników akredytowanych OWES
- Międzynarodowych Targów Pomocy Humanitarnej i Rozwojowej.

8. Organizacja pracy Komitetu w 2019 roku (grupy robocze, frekwencja itp.).
9. Wolne wnioski, dyskusja.

II. Obecni członkowie Komitetu oraz goście:

Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

III. Przebieg posiedzenia

W poniedziałek 4 marca, w Sali Herbowej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w Gdańsku odbyło się pierwsze w tym roku posiedzenie Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej [PKRES].

Projekt ROPS w latach 2019-2022

Po rozpoczęciu obrad przez Małgorzatę Niemkiewicz – Przewodniczącą PKRES, członkowie komitetu mieli okazję wysłuchać prezentacji Katarzyny Weremko – Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej UMWP, która dotyczyła założeń projektu pt.: „Pomorski system przedsiębiorczości społecznej: koordynacja rozwoju ekonomii społecznej w województwie pomorskim na lata 2019-2022.”. Wartość realizowanego projektu to 1,95 mln zł. Główne zadania projektu to:

- Zapewnienie warunków do realizacji wojewódzkiej polityki rozwoju i systemu wsparcia ekonomii społecznej;
- Zapewnienie warunków do rozwoju różnych form kooperacji pomorskich przedstawicieli JST, instytucji rynku pracy, NGO, biznesu i systemu edukacji działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej;
- Monitoring rozwoju ekonomii społecznej w regionie.

Wsparcie ze środków EFS

Kolejnym punktem obrad była prezentacja Marcina Fuchsa – Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego UMWP dotycząca planu naborów w 2019 roku oraz informacji o wdrażaniu EFS w województwie pomorskim. Jak wynika z informacji przekazanych przez Pana Dyrektora, na przełomie września i sierpnia tego roku ogłoszony zostanie konkurs na dofinansowanie projektów w ramach Poddziałania 6.2.2

RPO WP – Rozwój Usług Społecznych. Planowana alokacja środków na ten cel to przeszło 23 mln EURO.

Liderzy Młodzieżowi

W następnej części spotkania, uczestnicy wysłuchali prezentacji Adama Krawca – Dyrektora Departamentu Edukacji i Sportu UMWP, na temat otwartego konkursu ofert w obszarze edukacji w zakresie wspierania rozwoju kompetencji kluczowych, w szczególności społecznych i obywatelskich – „Liderzy młodzieżowi”. Celami konkursu są:

- Utworzenie sieci liderów młodzieżowych w każdym powiecie;
- Powołanie powiatowych opiekunów sieci liderów młodzieżowych; spośród samorządu powiatowego, edukacji, NGO (mentorzy liderów młodzieżowych);
- Wypracowanie koncepcji funkcjonowania powiatowych sieci liderów młodzieżowych.

Wybrany w otwartym konkursie ofert podmiot (lub partnerstwo) będący organizacją działalności pożytku publicznego zrealizuje m.in. następujące działania: program wsparcia młodzieży i ich opiekunów, regionalne seminarium, wsparcie młodzieży w opracowaniu propozycji projektów, czego efektem będzie realizacja przez liderów młodzieżowych projektów społeczno-obywatelskich. Najlepsze projekty zostaną nagrodzone podczas Gali Regionalnej – VIII Forum Pomorskiej Edukacji w październiku w Teatrze Muzycznym w Gdyni. Należy podkreślić że projekty wpisywać będą się w ogłoszony na 2019 rok przez Sejmik Województwa Pomorskiego – Rok Wolności i Solidarności.

Wyróżnienie dla Spółdzielni Socjalnej „Słoneczne Wzgórza”

W związku z nagrodzeniem podczas gali Pracodawców Pomorza Spółdzielni Socjalnej Słoneczne Wzgórza wyróżnieniem – Przedsiębiorca Odpowiedzialny i Wrażliwy Społecznie, Mariusz Florczyk – Prezes spółdzielni oraz członek PKRES otrzymał specjalne gratulacje. Z tej okazji prezes wyróżnionej spółdzielni otrzymał z rąk Małgorzaty Niemkiewicz – Przewodniczącej PKRES oraz Katarzyny Weremko – Dyrektora ROPS okolicznościową grafikę.

Kondycja Trzeciego Sektora oraz Standard pracodawcy odpowiedzialnego i wrażliwego społecznie

W kolejnej części posiedzenia, Jerzy Boczoń – Prezes Fundacji RC, reprezentant OWES „Dobra robota” oraz członek PKRES, zaprezentował zgromadzonym wyniki badania zrealizowanego w oparciu o narzędzie Stowarzyszenia „Klon-Jawor”, które dotyczyło kondycji organizacji pozarządowych działających na Pomorzu. Swoje wystąpienie Jerzy Boczoń uzupełnił krótką informacją na temat opracowanego przez Pomorski Klaster Ekonomii Społecznej (Zespół standaryzacji) dokumentu, który ułatwi równe traktowanie podmiotów z różnych sektorów oraz ocenę rozwiązań w nich wdrażanych w zakresie rozwiązań z tzw. obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu.

Sprawy organizacyjne

Członkowie komitetu ustalili m.in. harmonogram pracy na najbliższy rok, w tym zaplanowano spotkania wyjazdowe, rozstrzygnięto kwestie członkostwa nowych osób w komitecie oraz poruszono sprawy związane z grupami roboczymi komitetu (aktualizacja programu grup roboczych).

Harmonogram spotkań PKRES 2019

- 8 maja 2019
- 13-14 czerwca 2019
- 11 września 2019
- 9-11 października 2019
- 4 grudnia 2019.

Kolejne spotkanie Pomorskiego Komitetu Ekonomii Społecznej wyznaczono na 8 maja 2019 r.

Protokół sporządzili

Maciej Kochanowski/Martyna Bomba

Małgorzata Niemkiewicz

Przewodnicząca

Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Załącznik nr 4.

Przykładowy protokół z posiedzenia Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Protokół z posiedzenia Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej w dniu 6 czerwca 2018r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego

Planowany porządek spotkania:

1. Funkcjonowanie, informacje dot. Europejskiego Funduszu Społecznego – Marcin Fuchs, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego oraz przedstawicielki Komisji Europejskiej – Judit Torokne Rozsa, Anna Maria-Gałązka, Aneta Sobotka.
2. Funkcjonowanie OWES w województwie pomorskim – Maciej Kisała oraz reprezentanci OWES.
3. Narzędzia rozwoju, promocji ekonomii i przedsiębiorczości społecznej skierowane do młodzieży – Adam Niemkiewicz, prezes Stowarzyszenia Morena.
4. Informacje nt. zmian legislacyjnych Ekonomii Społecznej – Joanna Szymańska, przedstawiciel Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych,
5. Konkurs Przedsiębiorstwo Społeczne Roku im. Jacka Kuronia

I. Obecni członkowie Komitetu oraz goście

Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

II. Przebieg posiedzenia

XII Posiedzenie Komitetu rozpoczął Marszałek Województwa Pomorskiego – Paweł Orłowski. W swojej przemowie, wraz z Marszałkiem Wiesławem Byczkowskim, podkreślił ważną rolę Ekonomii Społecznej. Wspomniał również o nowej perspektywie i konieczności zwiększenia efektywności w Ekonomii Społecznej. Kończąc swoje przemówienie,

marszałek Orłowski przywitał obecną na sali przedstawicielkę Komisji Europejskiej, Panią Judit Torokne Rozsa, która przebywała z wizytą w województwie pomorskim.

Przedstawicielka Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego podkreśliła, że województwo pomorskie jest liderem w realizacji Europejskiego Funduszu Społecznego. W trakcie swojej wizyty urzędnicy unijni chcą poznać region, sposób wydatkowania środków unijnych oraz kształtowanie się Ekonomii Społecznej w regionie. Wśród planowanych wizyt znalazła się m.in. szkoła dla dzieci niedosłyszących w Wejherowie.

Następnie głos zabrał zastępca dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego – Pan Marcin Fuchs, prezentując raport z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Szczególny nacisk położono na przedstawienie informacji z trzech osi priorytetowych. W ramach osi priorytetowej 3: „Edukacja” doszło m.in. do tworzenia trwałych miejsc wychowania przedszkolnego, podnoszenia jakości edukacji ogólnej poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne przydatne na rynku pracy, doradztwo edukacyjno-zawodowe, wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, dostosowania oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb pracodawców, w tym organizację praktyk i staży. W ramach osi priorytetowej 5: „Zatrudnienie” zainwestowano m.in. w projekty ukierunkowane na zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych, pomoc rodzicom małych dzieci w podjęciu zatrudnienia poprzez finansowanie opieki nad ich pociechami w postaci nowych miejsc w żłobkach i doposażenia tego typu placówek czy opłacania wynagrodzenia niani, programy profilaktyczne wczesnego wykrywania cukrzycy, raka piersi, raka szyjki macicy, raka jelita grubego. Istotnymi działaniami podjętymi w ramach osi priorytetowej 6: „Integracja” były m.in. zwiększenie zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym osób z niepełnosprawnościami) poprzez wdrażanie kompleksowych programów aktywizacji społecznej, wsparcie uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, jak i usługi służące nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego. Prezentacja stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Kolejnym punktem posiedzenia było przedstawienie systemu wsparcia Ekonomii Społecznej w województwie pomorskim. Po krótkim wstępie Pana Macieja Kisały i nakreśleniu rozwoju podmiotów ES na przestrzeni lat, głos zabrały przedstawicielki Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej. Prezentacje przygotowane kolejno przez Panią Katarzynę Dudzic, Agnieszkę Znamirowską oraz Małgorzatę Ciecholińską przybliżyły przed-

stawicielce Komisji Europejskiej specyfikę funkcjonowania OWES-ów w województwie pomorskim. Materiały dotyczące funkcjonowania poszczególnych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej stanowią załącznik nr 2 do protokołu.

Zgodnie z harmonogramem spotkania, Pan Adam Niemkiewicz, przedstawiciel Stowarzyszenia Morena, zapoznał zgromadzonych ze skierowanymi do młodzieży narzędziami rozwoju aktywności, promocji ekonomii i przedsiębiorczości społecznej. W trakcie swojego wystąpienia opowiedział m. in. o programie przedsiębiorczości uczniowskiej, Karcie Młodzieżowej oraz, zorganizowanych w maju 2018 r., targach „Czas na młodzież”. Materiały dotyczące narzędzi rozwoju stanowią załącznik nr 3 do protokołu.

Następnie głos zabrała Pani Judit Torokne Rozsa. Przedstawicielka Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego była pod ogromnym wrażeniem strategicznego podejścia do Ekonomii Społecznej. Zwróciła uwagę na fakt, iż są części województwa, w których stopa bezrobocia jest na tyle wysoka, że może się tam sprawdzić Ekonomia Społeczna. Pochwaliła łączenie działalności Ekonomii Społecznej z polityką terytorialną. W opinii przedstawicielki Unii, działania te stanowią wartość dodaną. Ogromne wrażenie zrobiła również prezentacja Pana Adama Niemkiewicza. Pani Rozsa podkreśliła korzystanie z zasobów województwa, dostrzegając w tym szansę na rozwój młodzieży i ograniczenie stagnacji wśród najmłodszych. W odpowiedzi na pytanie o wspieranie polityki klastrowej, zwróciła uwagę na fakt, iż jest to wpisane w politykę spójności. Do wypowiedzi Pani Rozsa odniósł się marszałek Orłowski, wskazując, iż niska stopa bezrobocia jest tylko wartością statystyczną. W opinii marszałka, dobra sytuacja nie załatwia wszystkiego, a bierność zawodowa jest wielkim problemem.

W obradach Komitetu wzięła udział Pani Joanna Szymańska (konsultantka regionalna w ramach projektu SIREs), która przekazała zgromadzonym informacje na temat zmian legislacyjnych w ekonomii społecznej. W swojej wypowiedzi nawiązała do kwestii planowanych konsultacji społecznych, dotyczących Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej. W związku z powyższym, zaplanowano spotkanie grupy roboczej, mającej wypracować wspólne stanowisko dotyczące KPRES. Termin spotkania ustalono na 26 czerwca, godz. 13.00. Ponadto Pani Szymańska poinformowała członków Komitetu o Konkursie Przedsiębiorstwo Społeczne Roku im. Jacka Kuronia. Wyjaśniła obowiązujące zasady. By uprościć procedurę nominacji, każdy z OWES wybiera jedno przedsiębiorstwo społeczne z podległego regionu. Za wyznaczenie podmiotu z regionu nadwiślańskiego ma być odpowiedzialny Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Ustalono termin trzydniowego posiedzenia Pomorskiego Komitetu Ekonomii Społecznej. Spotkanie wyznaczono w dniach 3-5 października 2018 r.

Następnym punktem posiedzenia było omówienie sposobu rekrutowania członków Kapituły Znak „Zakupu Prospołecznego”. Zaproponowano, by członkowie Kapituły byli rekrutowani również z biznesu. W gestii zgromadzonych pozostawiono przemyślenie potencjalnych kandydatur.

Kolejne spotkanie Pomorskiego Komitetu Ekonomii Społecznej wyznaczono na 19 września 2018 r.

Protokół sporządziła Anna Rogala

Małgorzata Niemkiewicz

Przewodnicząca

Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii

W ramach projektu „Spójna integracja regionalna ekonomii społecznej” przedstawiamy cykl publikacji dobrych praktyk wypracowanych w poszczególnych regionach, które mogą być pomocne w szukaniu ciekawych i niebanalnych rozwiązań dla innych regionów. Często mogą być to działania uznane za standardowe, czasem za innowacyjne. Wspólnym mianownikiem jest fakt, że dany region przetestował konkretne działanie i zostało ono uznane za rozwojowe, inspirujące i warte upowszechnienia.

Publikacje z serii dobrych praktyk są adresowane do pracowników Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, Instytucji Zarządzających RPO i członków Regionalnych Komitetów Rozwoju Ekonomii Społecznej, czyli grupy decydującej lub współdecydującej o działaniach na rzecz budowy polityki rozwoju ekonomii społecznej w województwie.

Prezentowane pomysły i rozwiązania omawiane są z różnej perspektywy – od ich założeń po praktyczne wdrażanie. Warto jednak pamiętać, że nie chodzi o proste kopiowanie, ale inspirowanie się różnorodnymi doświadczeniami innych, by doskonalić własne rozwiązania.

O Wydawcy:

Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych został powołany, zgodnie z prawem spółdzielczym, w 2007 r., by wspierać rozwój sektora spółdzielczości socjalnej oraz inicjować i rozwijać kooperację między spółdzielcami.

www.ozrss.pl

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

